

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Materiál predkladaný na 2/25 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 24. apríla 2025

4

SPRÁVA O VÝSLEDKoch KONTROLNEJ ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V ROKU 2024 A PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI ZNEUŽÍVANIU SOCIÁLNEHO SYSTÉMU A PODVODOM V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Dôvod predloženia:

realizácia vecného a časového plánu
konania zasadnutí Dozornej rady Sociálnej
poisťovne v roku 2025

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady
Sociálnej poisťovne
2. Predkladáciu správu
3. Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti
Sociálnej poisťovne v roku 2024
a plnenie akčného plánu boja proti
zneužívaniu sociálneho systému
a podvodom v Sociálnej poisťovni

Materiál predkladá:

Ing. Michal Tariška
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

berie na vedomie

správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2024 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni.

Predkladacia správa

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2024 je členená podľa druhu kontrolnej činnosti.

V časti A. „Vnútorná kontrola vykonaná poverenými zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie“ sú zhrnuté výsledky:

- vnútorných kontrol vykonaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
- vnútorných kontrol vykonaných zamestnancami ostatných organizačných útvarov ústredia.

V časti B. „Finančná kontrola na mieste vykonaná zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia a organizačných útvarov pobočiek Sociálnej poisťovne“ sú zhrnuté výsledky kontrolnej činnosti v oblasti finančných operácií pobočiek.

Časť C. „Vonkajšia kontrola vykonaná zamestnancami útvarov poisťného pobočiek“ obsahuje výsledky kontrolnej činnosti u subjektov, ktorých povinnosti v sociálnom poistení stanovuje zákon. Vonkajšie kontroly boli vykonané u zamestnávateľov a boli zamerané na správnosť odvodu poisťného, plnenie oznamovacích povinností, správnosť a úplnosť registrácie zamestnancov v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, správnosť a úplnosť registrácie zamestnávateľov v registri zamestnávateľov.

Poslednú časť D. tvorí „Vyhodnotenie plnenia akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni“, ktorý bol vydaný príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 15/2021 zo dňa 10. júna 2021, ktorý je každoročne aktualizovaný. Materiál obsahuje jednotlivé rizikové oblasti a uvádza aktivity Sociálnej poisťovne, ktorých účelom je zabrániť zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni.

SPRÁVA O VÝSLEDKoch KONTROLNEJ ČINNOSTI
SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V ROKU 2024
A PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI ZNEUŽÍVANIU
SOCIÁLNEHO SYSTÉMU A PODVODOM V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Bratislava, apríl 2025

ÚVOD	3
A. VNÚTORNÁ KONTROLA VYKONANÁ POVERENÝMI ZAMESTNANCAMI ÚSTREDIA	3
A. 1. Kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia	3
A.1.1. Plánované kontroly v oblasti dôchodkových dávok	6
A.1.2. Plánované vnútorné kontroly s iným zameraním	7
A.1.3. Kontroly vykonané mimo plánu kontrolnej činnosti	12
A.2. Kontroly vykonané zamestnancami ostatných organizačných útvarov ústredia	14
B. FINANČNÁ KONTROLA NA MIESTE VYKONANÁ ZAMESTNANCAMI ODBORU KONTROLY A SŤAŽNOSTÍ A ORGANIZAČNÝCH ÚTVAROV POBOČIEK	16
C. VONKAJŠIA KONTROLA VYKONANÁ ZAMESTNANCAMI ÚTVAROV POISTNÉHO POBOČIEK	18
D. VYHODNOTENIE PLNENIA AKČNÉHO PLÁNU	22
D.1. Dôchodkové poistenie	22
D.2. Nemocenské poistenie	23
D.3. Poistenie v nezamestnanosti	23
D.4. Garančné poistenie	24
D.5. Lekárska posudková činnosť (LPČ)	25
D.6. Výber poistného a vymáhanie pohľadávok	29
D.7. Verejné obstarávanie	31
D.8. Zmluvné vzťahy mimo verejné obstarávanie	32
D.9. Informačné systémy	32
D.10. Prevádzková činnosť	34
ZÁVER	36

ÚVOD

Predmetom predloženej Správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2024 sú výsledky:

- vnútorných kontrol vykonaných poverenými zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie (ďalej len „ústredie“),
- finančných kontrol na mieste vykonaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia a organizačných útvarov pobočiek Sociálnej poisťovne (ďalej len „pobočka“),
- vonkajších kontrol vykonaných zamestnancami útvarov poisťného pobočiek,
- plnenia akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni (ďalej len „akčný plán“).

Kontrolná činnosť v Sociálnej poisťovni v roku 2024 bola vykonávaná podľa Kontrolného poriadku Sociálnej poisťovne na základe plánu kontrolnej činnosti vykonávanej zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie, plánu finančných kontrol na mieste vykonávaných zamestnancami Sociálnej poisťovne a plánov vonkajších kontrol pobočiek v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi Sociálnej poisťovne.

A. VNÚTORNÁ KONTROLA VYKONANÁ POVERENÝMI ZAMESTNANCAMI ÚSTREDIA

Vnútorná kontrola vykonaná poverenými zamestnancami ústredia bola realizovaná:

- zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
- zamestnancami ostatných organizačných útvarov ústredia.

A. 1. KONTROLY VYKONANÉ ZAMESTNANCAMI ODBORU KONTROLY A SŤAŽNOSTÍ ÚSTREDIA

V rámci vnútornej kontroly vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia v roku 2024 spolu 107 kontrol, z toho 12 v ústredí a 95 v pobočkách. Z tohto počtu bolo **104 plánovaných kontrol** a **3 mimoriadne vnútorné kontroly**. Z toho bolo skončených so zistenými nedostatkami 85 kontrol (79 %) a pri 22 kontrolách (21 %) neboli zistené žiadne nedostatky.

Kontroly boli realizované podľa plánu hlavne vo vyhodnotených rizikových oblastiach, v oblastiach, ktoré neboli dlhšiu dobu predmetom kontroly a v oblasti novozavedenej dávky nemocenského poistenia. Skontrolovaných bolo 21 rôznych zameraní.

Na základe vykonaných kontrol bolo kontrolovanými subjektmi prijatých celkom 192 opatrení. Po vykonaní všetkých kontrol v kontrolovanej oblasti boli vecné útvary ústredia informované o výsledkoch kontrol a prebiehala vzájomná komunikácia za účelom prijatia centrálnych opatrení. V súvislosti s výsledkami kontrol bolo zo strany ústredia prijatých 15 nových centrálnych opatrení.

Opatrenia zlepšujú stav kontrolovanej agendy a ich účinnosť je preverovaná výkonom kontrol plnenia opatrení. Zo 107 kontrol bolo vykonaných 10 kontrol plnenia opatrení v útvaroch/pobočkách, ktoré v predchádzajúcom období vykazovali vysokú chybovosť.

Prehľad o kontrolovaných obdobiach a skontrolovanej vzorke uvádzame v tabuľke 1.

Tabuľka 1

Predmet kontroly	Počet kontrol	Kontrolované obdobie	Skontrolovaná vzorka
Dodržiavanie postupov pobočky v súvislosti s plnením povinností zamestnávateľa s dôrazom na neaktívnych zamestnávateľov	19	od 1. januára 2022 do 30. júna 2024	1 098 prípadov a 993 zamestnávateľov
Kontrola správnosti a úplnosti postupovaných žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a dodržiavanie lehôt	3	I. polrok 2024	180 žiadostí
Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti vybavovania žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a dodržiavanie lehôt	1	I. polrok 2024	180 žiadostí
Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti posúdenia žiadostí o vystavenie prenosného dokumentu A1 a dodržiavanie lehôt	4	I. polrok 2024	251 žiadostí
Uplatňovanie pohľadávok v dedičskom konaní	20	od 1. januára 2022 do 31. mája 2024	283 dedičských konaní
Kontrola prijatých opatrení v oblasti vymáhania a uplatňovania pohľadávok na poistnom a penále v správnom výkone	1	I. polrok 2024	800 rozhodnutí na poistné a penále
Kontrola vzniku nároku iného poistenca na materské a obdobie poskytovania materského inému poistencovi (otcovské)	16	II. polrok 2023	728 rozhodnutí a 884 dávok
Postup útvarov Sociálnej poisťovne v súvislosti s ukončením uplatňovania vybraných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov týkajúcich sa tzv. pandemického ošetrovného	12	august - december 2023	549 dávok
Dodržiavanie lehôt v konaní o dávke v nezamestnanosti s dôrazom na prerušené konania	17	od 1. januára 2023 do začatia kontroly	817 prerušených konaní
Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti dodržiavania lehôt v konaní o dávke v nezamestnanosti s dôrazom na prerušené konania	2	január - september 2024	75 prerušených konaní
Priznanie rodičovského dôchodku na základe žiadosti poberateľa dôchodku len z cudziny a dodržiavanie lehoty v konaní v tejto oblasti	1	2023	196 žiadostí (29,6 %)
Zamietnutie žiadosti o invalidný dôchodok a dodržiavanie lehoty v konaní v tejto oblasti	1	2023	216 spisov (27,4 %)
Zamietnutie žiadosti o starobný dôchodok so zahraničným prvkom a dodržiavanie lehoty v konaní v tejto oblasti	1	2023	76 spisov (10,5 %)
Priznanie predčasného starobného dôchodku so zahraničným prvkom a dodržiavanie lehoty v konaní v tejto oblasti	1	2023	72 spisov (6,8 %)
Priznanie starobného dôchodku a dodržiavanie lehoty v konaní v tejto oblasti	1	2023	180 spisov (0,6 %)

Zvýšenie sumy starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania starobného dôchodku	1	2023	160 spisov (1,2 %)
Určenie sumy dôchodku z dôvodu preukázania nových skutočností rozhodujúcich pre nárok na dôchodok a jeho sumu	1	2023	182 spisov (7,4 %)
Kontroly prijatých opatrení v dôchodkovej oblasti	2	po prijatí opatrení	všetky zistené nedostatky
Mimoriadna kontrola – PD A1	1	2023	349 žiadostí (11,7 %)
Mimoriadna kontrola – dochádzka a práca z domu	1	január – september 2024	12 780 evidenčných úkonov, 1 829 zamestnancov, 6 174 vstupov cez externý prístup
Mimoriadna kontrola – verejné obstarávanie	1	2022 a 2023	1 prípad

Zistenia plynúce z týchto vykonaných kontrol uvádzame nižšie.

A.1.1. PLÁNOVANÉ KONTROLY V OBLASTI DÔCHODKOVÝCH DÁVOK

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia vykonali v roku 2024 v oblasti dôchodkového poistenia celkom 9 kontrol **v sekcii dôchodkového poistenia**. Z toho 7 kontrol bolo zameraných na kontrolu dodržiavania ustanovení zákona a vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne a 2 kontroly boli realizované za účelom overenia plnenia prijatých opatrení.

Kontroly boli zamerané na:

- priznanie rodičovského dôchodku na základe žiadosti poberateľa len z cudziny,
- zamietnutie žiadosti o invalidný dôchodok,
- zamietnutie žiadosti o starobný dôchodok so zahraničným prvkom,
- priznanie predčasného starobného dôchodku so zahraničným prvkom,
- priznanie starobného dôchodku,
- zvýšenie sumy starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania starobného dôchodku,
- určenie sumy dôchodku z dôvodu preukázania nových skutočností rozhodujúcich pre nárok na dôchodok a jeho sumu,
- kontroly prijatých opatrení v dôchodkovej oblasti.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

nezapočítanie, resp. započítanie obdobia dôchodkového poistenia alebo doby poistenia získanej v cudzine v nesprávnom rozsahu; nezapočítanie, resp. nesprávne započítanie preukázaného vymeriavacieho základu (ďalej len „VZ“); nezhodnotenie, resp. zhodnotenie náhradnej doby v nesprávnom rozsahu; nezisťovanie skutočností rozhodujúcich pre nárok na dôchodok a jeho výplatu a určenie sumy dôchodku; nesprávne údaje vo výroku a odôvodnení rozhodnutia o nároku na dôchodok; vyčíslenie a poukázanie doplatku na dôchodku v nesprávnej sume; rozhodnutie o nároku na dôchodok nebolo oznámené oprávnenej osobe; nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia; neevidovanie, resp. evidovanie nesprávnych údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne (ďalej len „IS SP“).

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **18 opatrení** na ich odstránenie a na odstránenie príčin ich vzniku, ktoré spočívali v oboznámení zamestnancov s kontrolnými zisteniami a v odstránení zistených nedostatkov.

Zároveň boli v sekcii dôchodkového poistenia vykonané **2 kontroly zamerané na kontrolu splnenia opatrení** prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri predchádzajúcich kontrolách, išlo o prijatie opatrení v rámci:

- kontroly zamietnutia žiadosti o invalidný dôchodok so zahraničným prvkom,
- kontroly priznania vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku.

V rámci **kontrol plnenia opatrení** bolo zistené, že uložené opatrenia boli splnené, alebo splnené čiastočne.

Sekcia dôchodkového poistenia prijala v roku 2024 viaceré centrálné opatrenia na zlepšenie stavu agendy, v ktorých aplikácii pokračuje aj v roku 2025. Po predložení výsledkov kontrol prijala v roku 2025 **ďalšie 4 centrálné opatrenia**, a to:

1. prerozdelenie agendy v odbore zahraničnej agendy – oddelenia 151 až 153,
2. zmena pracovných postupov v súvislosti s hodnotením doby poistenia získanej v cudzine v rozsahu kratšom ako 1 rok (čl. 57 nariadenia) – presun právomoci na rozhodovanie v týchto konaniach na zamestnancov odboru dôchodkových dávok,

3. postupný presun právomoci v rozhodovaní v konaniach s cudzím prvkom na zamestnancov odboru dôchodkových dávok,
4. prenos časti dôchodkovej agendy na pobočky.

A.1.2. PLÁNOVANÉ VNÚTORNÉ KONTROLY S INÝM ZAMERANÍM

V roku 2024 bolo na základe plánu kontrolnej činnosti vykonaných **95 vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané hlavne na oblasť výberu poistného, vymáhania pohľadávok a dávkovej agendy.

Nižšie uvádzame výsledky kontrol v jednotlivých oblastiach a prijaté opatrenia.

Dodržiavanie postupov pobočky v súvislosti s plnením povinností zamestnávateľa s dôrazom na neaktívnych zamestnávateľov

V pobočkách bolo vykonaných **19 kontrol** s cieľom zistiť, či došlo k ukončeniu registrácie neaktívneho zamestnávateľa v registri zamestnávateľov a či došlo k ukončeniu registrácie zamestnancov neaktívnych zamestnávateľov a preveriť dodržiavanie postupov pobočky v súvislosti s plnením povinností zamestnávateľa s dôrazom na neaktívnych zamestnávateľov.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

absencia úkonov smerujúcich k vysporiadaniu registrácie zamestnávateľa, zamestnanca alebo zamestnávateľa aj zamestnanca; nesúlad medzi začiatkom registrácie zamestnávateľa v registri zamestnávateľov a začiatkom registrácie zamestnanca v registri poistencov; absencia úkonov súvisiacich s ukončením registrácie neaktívneho zamestnávateľa; prihlásenie zamestnávateľa do registra zamestnávateľov bez prihlásenia zamestnanca do registra poistencov / v súvislosti so zrušením prihlásenia zamestnanca v registri poistencov zo strany zamestnávateľa.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **44 opatrení**: oboznámenie zamestnancov s nedostatkami a ich preškolenie; upozornenie na povinnosť dodržiavania interných predpisov; vykonanie úkonov za účelom zabezpečenia všetkých rozhodujúcich skutočností pre vysporiadanie registrácie neaktívnych zamestnávateľov a registrácie zamestnancov neaktívnych zamestnávateľov a priebežné vysporiadúvanie registrácie.

Sekcia ekonomiky na zlepšenie stavu prijala **d'alsie 2 centrálné opatrenia**, a to:

1. vytvorenie podporných zostáv v informačnom systéme Jednotný výber poistného (ďalej len „IS JVP“), ktoré pobočkám pomôžu pri identifikácii neaktívnych zamestnávateľov,
2. prezentovanie možností na pracovnej porade, ktoré by mohli pobočky pri práci s neaktívnymi zamestnávateľmi využiť.

Kontrola správnosti a úplnosti postupovaných žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a dodržiavanie lehôt

V pobočkách boli vykonané celkovo **3 kontroly**, ktorých cieľom bolo zistiť, či pobočky včas postupujú úplné žiadosti o určenie uplatniteľnej legislatívy ústrediu Sociálnej poisťovne.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

nedodržanie lehoty na postúpenie žiadosti ústrediu; ústrediu postúpená neúplná žiadosť o určenie uplatniteľnej legislatívy; nedodržanie lehoty na zaslanie výzvy žiadateľovi na odstránenie nedostatkov žiadosti.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **5 opatrení**, ktoré spočívali v: opätovnom preškolení zamestnancov (elektronickou a prezenčnou formou) vykonávajúcich agendu európskych formulárov so zameraním na najviac problematický článok 19 metodického usmernenia Sociálnej poisťovne (ďalej len „MU“) č. 7/2023, oboznámení zamestnancov oddelenia poistného s výsledkami kontroly a na dôsledné dodržiavanie postupov v súlade s článkom 19 ods. 5 a 6 MU č. 7/2023, priebežnom konzultovaní sporných prípadov s vedúcou oddelenia.

Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti vybavovania žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a dodržiavanie lehôt

Bola vykonaná kontrola na ústredí, odbor poistného, oddelenie koordinácie medzinárodných poistných vzťahov, s cieľom zistiť účinnosť prijatých opatrení, overiť dodržanie lehoty na vybavenie žiadosti o určenie uplatniteľnej legislatívy po jej doručení z pobočky s dôrazom na článok 19 ods. 11 a 13 MU č. 7/2023.

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

vybavenie žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy po 60 dňovej lehote, neúčinnosť predchádzajúcich opatrení.

K zisteným nedostatkom boli prijaté **2 opatrenia**, ktoré spočívali v prijatí nových zamestnancov a výkone práce nadčas.

Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti posúdenia žiadostí o vystavenie prenosného dokumentu A1 a dodržiavanie lehôt

V pobočkách boli vykonané **4 kontroly** s týmto zameraním, ktorých cieľom bolo zistiť účinnosť prijatých opatrení, ktorá bola overená kontrolou novej vzorky žiadostí.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

zistený mierny pokles chybovosti, v 1 pobočke pretrváva vysoká chybovosť, nedodržanie lehoty na posúdenie žiadosti o prenosný dokument A1 (ďalej len „PD A1“); nedoložený, chýbajúci údaj, resp. nepodpísaný doklad potvrdzujúci vykonávané práce v členskom štáte; nedostatočne vyplnená žiadosť, nepodpísaná žiadosť o PD A1; nedoložený doklad o pobyte cudzinca na území SR v období vyslania; PD A1 vystavený na nesprávne obdobie; nesprávne uvedený druh činnosti na PD A1.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **10 opatrení**, ktoré spočívali vo vzájomnej kontrole spisov a námatkovej kontrole vedúcou oddelenia; opätovnom preškolení a upozornení zamestnancov; oboznámení zamestnancov so zistenými nedostatkami.

Uplatňovanie pohľadávok v dedičskom konaní

V pobočkách bolo vykonaných **20 kontrol** s týmto zameraním, s cieľom zistiť, či pobočky prihlasujú pohľadávky po poručiťeloch do dedičského konania, a či pracujú so zostavou „Kandidáti na dedičské konanie“, ktorá bola v IS JVP nasadená 24. novembra 2022.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

neuplatnenie pohľadávok v dedičskom konaní, nedodržaná 2. stupňová kontrola pri zastavení správneho výkonu (ďalej len „SV“); zastavenie SV až po niekoľkých mesiacoch od prihlásenia pohľadávok do dedičského konania; zistená nečinnosť pobočky vo vzťahu k prihláseniu pohľadávok do dedičského konania; pobočky prihlásili pohľadávky do dedičského konania, ale túto skutočnosť neevidovali v IS JVP; pobočky zaevidovali v IS JVP pohľadávky ako prihlásené, pričom prihlásené neboli (ani nemali byť).

Pobočky na základe výsledkov kontrol prijali celkom **19 opatrení**: zaevidovať do IS JVP prípady nezaevidovaných dokladov vymáhania D1; preškolenie zamestnancov vymáhania pohľadávok vo veci dodržiavania vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne v súvislosti s dodržiavaním postupu pri potvrdzovaní zastavenia správneho výkonu iným určeným zamestnancom ako je používateľ, príp. vedúcim útvaru vymáhania pohľadávok; vytvárať zostavu kandidátov na dedičské konania v určenom intervale výberom zo zostáv inventarizácie, kandidátov na dedičské konanie z IS JVP a zoznamu úmrtných listov z verejných priečinkov.

V predchádzajúcich kontrolách vykonaných v roku 2022 bolo zistené neuplatňovanie pohľadávok v dedičskom konaní vo väčšej miere. V novembri 2022 bola zavedená nová funkcionality v IS JVP, kde IS vytvorí zostavu kandidátov na dedičské konanie. Novými kontrolami v tejto oblasti bolo zistené, že vzhľadom na implementáciu zostavy došlo k poklesu neuplatnených pohľadávok (zostali neuplatnené už iba preplatky a regresy).

Keďže novými kontrolami bolo zistené neuplatnenie pohľadávok - preplatky a regresy, došlo k sprecizovaniu tejto funkcionality spočívajúcej v doplnení o preplatky a regresy, ktorá je aktuálne v testovaní.

Sekcia ekonomiky na zlepšenie stavu prijala ďalšie **2 centrálna opatrenia**, a to:

1. sprecizovanie a doplnenie časti týkajúcej sa prihlasovania pohľadávok do dedičského konania v príkaze generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne (ďalej len „PGR“) č. 27/2019,
2. usmernenie pobočiek v rámci celoslovenskej pracovnej porady.

Kontrola prijatých opatrení v oblasti vymáhania a uplatňovania pohľadávok na poistnom a penále v správnom výkone

V pobočke bola vykonaná **1 kontrola** s cieľom zistiť účinnosť prijatých opatrení a tiež preveriť postup pobočky v konaní vo veciach vymáhania pohľadávok so zameraním na uplatňovanie pohľadávok v správnom výkone bezodkladne najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa prevzatia právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, existenciu dôvodu zastavenia konania a dodržiavanie postupu pri zastavení konania, pri prebiehajúcich konaniach dodržiavanie základných zásad a postupov s dôrazom na aktívny prístup pobočky v oblasti vymáhania pohľadávok a s tým súvisiace zisťovanie spôsobu vymáhania.

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

nedostatočné zisťovanie spôsobu vymáhania – pobočka na základe odpovede z bánk nezaslala príkazy na začatie vymáhania pohľadávok prikázaním pohľadávky a exekučné príkazy na vymáhanie pohľadávok prikázaním pohľadávky aktuálne zisteným bankám, do ktorých ešte neboli vôbec doručené; pobočka nemala aktívny prístup pri došetrení dôvodu nevrátenia doručienky k zaslanému upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok a v nadväznosti

na uvedené došetrenie nerealizovala opakované doručovanie upovedomenia o začatí vymáhania pohľadávok povinnému.

Pobočka na základe výsledkov kontroly prijala **3 opatrenia**: upozorniť osoby zodpovedné za opodstatnenosť predmetných nedostatkov a vyzvať ich k dôslednosti pri výkone práce; napraviť vzniknuté nedostatky v zmysle aktuálnych zákonov a predpisov a s prihliadnutím na aktuálny stav pohľadávky; navrhnúť odboru pohľadávok ústredia zmeny na vylepšenie informačného systému Správny výkon a doplnenie metodického usmernenia.

Z porovnania výsledkov kontroly vykonanej v roku 2023 a kontroly vykonanej v roku 2024 vyplýva, že **došlo k zlepšeniu práce v oblasti vymáhania pohľadávok** na poistnom a penále v SV. Kontrolná skupina konštatuje, že prijaté **opatrenia sú účinné**, počet nedostatkov sa znížil z 8,7 % na 2,8 %, pričom v novej kontrolovanej vzorke nebolo zistené neuplatnenie pohľadávky a zistené nedostatky sa týkali oblasti práce s pohľadávkami, ktoré boli v SV uplatnené.

Kontrola vzniku nároku iného poistenca na materské a obdobie poskytovania materského inému poistencovi (otcovské)

V pobočkách bolo vykonaných **16 kontrol**, ktorých cieľom bolo preveriť posúdenie splnenia podmienok nároku na dávku (otcovské), určenie výšky dávky, dodržiavanie lehôt v konaní a na nahratie žiadosti do APV SYRIUS, dodržiavanie lehôt na výplatu dávky a poukazovanie dávok spôsobom určeným príjemcom.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

nedodržanie lehoty na zaevidovanie žiadosti do aplikačného programového vybavenia SYRIUS (ďalej len „APV SYRIUS“); poistenci na žiadosti iného poistenca o materské uviedli nesprávne obdobie poberania materského, ktoré nebolo žiadateľmi o dávku opravené, pobočka vydala skrátené rozhodnutie o nároku na dávku bez odôvodnenia; k výplate dávky došlo pred vydaním rozhodnutia o priznaní nároku; nerešpektovanie klientmi zvoleného spôsobu výplaty dávky; žiadosť o dávku neobsahovala originálny podpis klienta; zamestnávateľa predložili mesačné výkazy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „MVP“), kde uviedli za mesiac, kedy klienti poberali otcovské, nesprávny počet dní - bez zohľadnenia poberania otcovského.

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku bolo prijatých **24 opatrení**: došetrenie skutkového stavu v prípade poberania dávky otcovské, ak v danom mesiaci zamestnávateľ nevylúčil toto obdobie z mesačného výkazu; upozornenie, poučenie a preškolenie zamestnancov; vysporiadanie nedoplatkov.

Sekcia NP, UP, PvN a GP na zlepšenie stavu prijala ďalšie **2 centrálné opatrenia**, a to:

1. vypracovať nové metodické usmernenie,
2. preskúšanie formou testu - pre útvary vykonávajúce agendu nemocenských dávok pobočiek, ktorým sa overia znalosti, vedomosti a dodržiavanie postupov uvedených v MU č. 19/2024.

Postup útvarov Sociálnej poisťovne v súvislosti s ukončením uplatňovania vybraných ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov týkajúcich sa tzv. pandemického ošetrového

V pobočkách bolo vykonaných **12 kontrol** s týmto zameraním, ktorých cieľom bolo zistiť postup pobočky v súvislosti s ukončením uplatňovania nároku na dávku tzv. pandemické ošetrové.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

nesprávny výrok vo vystavených rozhodnutiach o priznaní nároku na tzv. pandemické ošetrovné; nevydané rozhodnutie o zániku nároku na tzv. pandemické ošetrovné, ale výplata pandemického ošetrovného bola zastavená správnym dátumom – ku dňu skončenia nároku v zmysle zákona, nakoľko zo strany ústredia boli nastavené v APV SYRIUS funkcionality, ktoré zabezpečili zastavenie výplaty.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **15 opatrení**: oboznámenie zamestnancov so zistenými nedostatkami, opätovné poučenie zamestnancov a upozornenie na dôsledné dodržiavanie MU v prípade spätného uplatnenia tzv. pandemického ošetrovného; upozornenie zamestnancov na zvýšenú kontrolu pri evidovaní žiadostí, vydávaní rozhodnutí v zmysle platnej metodiky; v prípade nejasnosti výkladu MU pobočka bude žiadať o stanovisko príslušný útvar nemocenského poistenia ústredia.

Dodržiavanie lehôt v konaní o dávke v nezamestnanosti s dôrazom na prerušené konania

V pobočkách bolo vykonaných **17 kontrol**. Téma bola do plánu zaradená z dôvodu proklientskej orientácie inštitúcie a preskúmania vplyvu využívania Národnej aplikácie Sociálnej poisťovne (ďalej len „NASP“) na dĺžku konania. Táto aplikácia sa používa pri zasielaní príslušnej zahraničnej inštitúcii žiadostí o vystavenie dokumentu za účelom potvrdenia dôb poistenia v inom členskom štáte.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

v oblasti doručovania rozhodnutí; nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia o nároku; pobočka pred rozhodnutím o nároku na dávku v nezamestnanosti nezaslala príslušnej zahraničnej inštitúcii žiadosť o vystavenie dokumentu za účelom potvrdenia dôb poistenia nadobudnutých žiadateľom o dávku v nezamestnanosti v členskom štáte; pobočka konania prerušila z nesprávneho právneho dôvodu a následne pobočka neoprávnene zastavila konanie; nečinnosť pobočky pri prerušených konaniach o dávke v nezamestnanosti.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **35 opatrení**: vykonanie kontroly dodržiavania lehôt v konaní s dôrazom na prerušené konania; opätovná žiadosť ústrediu o stanovisko vo veci postupov pri rozhodovaní o nároku na dávku uplatnenú poistencami po návrate z členských štátov v prípadoch, ak klient nereaguje na opakované výzvy a pobočka nemá predložené relevantné doklady; vykonávanie nepravidelných kontrol spisov s dôrazom na spôsob doručovania rozhodnutí; zavedenie evidencie - povinnosť evidovať oznámenia o predĺžení lehôt; zmena pracovných postupov k aplikácii článku 9 ods. 2 písm. h) MU č. 9/2013; odstránenie nedostatku vydaním rozhodnutia, zaslaním rozhodnutia; upozornenie zamestnancov útvaru na dodržiavanie zákona a vnútorných predpisov; oboznámenie zamestnancov útvaru s výsledkami kontroly; preškolenie zamestnancov v príslušných oblastiach.

Sekcia NP, UP, PvN a GP na zlepšenie stavu prijala ďalších **5 centrálnych opatrení**, a to:

1. pobočky budú opätovne upozornené na nevyhnutnosť vyžiadania relevantných informácií prioritne prostredníctvom elektronického systému Elektronická výmena informácií sociálneho zabezpečenia,
2. pobočky budú usmernené o uvádzaní konkrétneho dôvodu v spojení so všeobecným dôvodom na prerušenie konania,
3. realizovať diskusiu a zjednotiť postup v rámci Sociálnej poisťovne v oblasti zastavenia konania o dávkach,

4. vydať nové metodické usmernenie, ktoré bude komplexne riešiť problematiku dávky v nezamestnanosti vrátane základných postupov v konaniach o dávke v nezamestnanosti,
5. realizovať konzultačné dni vo vybraných pobočkách so začiatkom od 03/2025.

Kontrola plnenia prijatých opatrení v oblasti dodržiavania lehôt v konaní o dávke v nezamestnanosti s dôrazom na prerušené konania

V pobočkách boli vykonané **2 kontroly** s týmto zameraním, ktorých cieľom bolo overiť splnenie, resp. plnenie a účinnosť prijatých opatrení v oblasti dodržiavania lehôt v konaní o dávke v nezamestnanosti s dôrazom na prerušené konania.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky:

nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia o nároku; pobočka pred rozhodnutím o nároku na dávku v nezamestnanosti nezaslala príslušnej zahraničnej inštitúcii žiadosť o vystavenie dokumentu za účelom potvrdenia dôb poistenia nadobudnutých žiadateľom o dávku v nezamestnanosti v členskom štáte; pobočka doručovala rozhodnutia o prerušení konania do vlastných rúk bez opakovaného doručenia; nesprávne zastavené konania.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **5 opatrení**: oboznámenie zamestnancov s vykonanou kontrolou a upozornenie zamestnancov na dodržiavanie zákona, vnútorných predpisov a opätovné upozornenie na dodržiavanie pracovných postupov dohodnutých na poradách pobočky organizovaných za účelom oboznámenia zamestnancov so zistenými nedostatkami; vedúca oddelenia v roku 2025 vykoná náhodnú kontrolu spisov s prerušeným a zastaveným konaním.

Porovnaním výsledkov z predchádzajúcich kontrol bolo zistené, že vplyvom prijatých opatrení došlo k výraznému poklesu počtu nedostatkov.

A.1.3. KONTROLY VYKONANÉ MIMO PLÁNU KONTROLNEJ ČINNOSTI

Nad rámec oblastí stanovených v pláne kontrolnej činnosti vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia 3 mimoriadne vnútorné kontroly.

Evidencia žiadostí o vystavenie prenosného dokumentu A1 a dodržiavanie lehôt

Cieľom kontroly bolo preveriť správnosť postupu.

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

na žiadostiach sa nenachádzal odtlačok prezentačnej pečiatky; nevedenie evidencie záznamov prostredníctvom Automatizovaného systému správy registratúry (ďalej len „ASSR“) s produktovým označením ASSR verzia 2; nevystavenie PD A1 najneskôr v lehote 45 dní od doručenia žiadosti o vystavenie PD A1 z dôvodu vyslania zamestnanca, resp. samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“).

Bolo zistené, že žiadosti sú označené prezentačnou pečiatkou v deň spracovania žiadosti, a nie v deň prijatia žiadosti. Dátum vyznačený v odtlačku prezentačnej pečiatky na spracovanej žiadosti sa nezhoduje so skutočným dátumom doručenia žiadosti.

Na odstránenie a predchádzanie vzniku nedostatkov boli prijaté **2 opatrenia**: žiadosť o výnimku z evidovania žiadostí v ASSR; preškolenie a poučenie zamestnancov.

Evidencia dochádzky zamestnancov na pracoviskách Sociálnej poisťovne a výkon práce z domácnosti zamestnanca v súlade s § 52 ods.2 Zákonníka práce

Cieľom kontroly bolo zanalyzovať mieru vykonávania práce z domu podľa § 52 ods. 2 Zákonníka práce na jednotlivých útvaroch ústredia a preveriť používanie web snímača v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. i) PGR č. 28/2008 (zamestnanec je povinný evidovať dochádzku pomocou web snímača v prípade zabudnutia alebo straty ID karty, v ostatných prípadoch má použiť ID kartu).

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

Snímanie prostredníctvom Websnímača nebolo realizované v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) PGR č. 28/2008 a článkom 3 ods. 7 a 8 PGR č. 33/2010.

Na odstránenie a predchádzanie vzniku nedostatkov bolo prijatých **5 opatrení**: aktualizácia interného predpisu v oblasti práce z domu, preškolenie vedúcich zamestnancov o uplatňovaní § 52 ods. 2 Zákonníka práce v podmienkach Sociálnej poisťovne, poučenie zamestnancov o povinnosti správnej evidencie dochádzky, zablokovanie funkcionality Websnímač v dochádzkovom systéme iCARD, zúčtovanie navyš vyplatenej stravného.

Postup Sociálnej poisťovne podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v súvislosti so zadaním zákazky na upgrade a rozšírenie platformy ORACLE EXADATA, konsolidáciou databázových prostredí a poskytovaním súvisiacich služieb

Cieľom kontroly bolo preveriť správnosť postupu.

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

predmet zákazky nebol zahrnutý do plánu verejného obstarávania na rok 2023 a nedošlo k jeho schváleniu dozornou radou; oslovené subjekty za účelom určenia predpokladanej hodnoty zákazky nemali potrebné osvedčenia Oracle; vykonanie opravy sumy predpokladanej hodnoty zákazky bolo v rozpore s princípmi realizácie úradnej opravy; rozpor v označení zákazky s jej obsahom; rozpor v časovom slede predkladania podkladov; pri určení lehoty na predkladanie ponúk nebolo prihliadané na zložitosť predmetu zákazky a čas potrebný na vypracovanie ponúk.

Na základe vykonanej kontroly bolo prijatých **5 opatrení**: oboznámenie zamestnancov, zmena organizačnej štruktúry a organizácie práce, prerozdelenie kompetencií, rokovania s víťazným uchádzačom s cieľom uzatvorenia dodatku k zmluve, zmena interných predpisov, personálne zmeny.

A.2. KONTROLY VYKONANÉ ZAMESTNANCAMI OSTATNÝCH ORGANIZAČNÝCH ÚTVAROV ÚSTREDIA

Vnútorne kontroly vykonávali zamestnanci odborných útvarov ústredia a boli zamerané na kontrolu súladu činností vykonávaných organizačnými zložkami Sociálnej poisťovne so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi Sociálnej poisťovne.

Plán kontrolnej činnosti na rok 2024 obsahoval celkom 20 kontrol, ktoré mali byť vykonané inými organizačnými útvarmi ústredia, pričom bolo **vykonaných 14 vnútorných kontrol a 6 kontrol nebolo vykonaných** z dôvodu plnenia iných prioritných úloh a aktualizovania interných predpisov.

Zistenia plynúce z týchto vykonaných kontrol uvádzame nižšie.

Dodržiavanie postupu pri vykonávaní vonkajšej kontroly

Oddelenie vonkajšej kontroly vykonalo **6 kontrol** v pobočkách. Kontroly boli zamerané najmä na dodržiavanie postupov v zmysle ustanovení § 242 až § 245 zákona a vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne upravujúcich postup pobočiek pri výkone vonkajšej kontroly - MU č. 16/2022 a správnosť, úplnosť procesných úkonov.

Najčastejšie nedostatky spočívali v nesprávnom alebo v neúplnom uvádzaní obchodného mena kontrolovaného subjektu vo vystavených dokladoch z kontroly a akceptovanie neúplného podpisu kontrolovaného subjektu na výstupných dokladoch; pochybenia pri evidencii záznamov do elektronického spisu vonkajšej kontroly; oboznámenie s protokolom a prerokovanie protokolu s neoprávnenou osobou, kedy pobočka na tieto úkony akceptovala plnú moc uloženú len na prevzatie protokolu; pochybenia týkajúce sa protokolu o výsledku kontroly a zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly.

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku bolo pobočkami prijatých **15 opatrení**, ktorými boli najmä oboznámenie zamestnancov vykonávajúcich vonkajšiu kontrolu so zistenými nedostatkami, upozornenie na dôsledné dodržiavanie zákona, ako aj vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne, stanovenie kontrolných mechanizmov pre zamestnancov vykonávajúcich vonkajšiu kontrolu, preškolenie zamestnancov vykonávajúcich vonkajšiu kontrolu.

Kontrola odbornej úrovne vykonávania lekárskej posudkovej činnosti nemocenského, dôchodkového, úrazového poistenia a právnej agendy lekárskej posudkovej činnosti

V roku 2024 odbor lekárskej posudkovej činnosti ústredia vykonal **4 kontroly** v pobočkách Sociálnej poisťovne. Kontroly boli zamerané na odbornú úroveň vykonávania lekárskej posudkovej činnosti.

Z toho boli v jednej pobočke zistené nedostatky v lekárskej posudkovej činnosti (nedodržanie zdokumentovania činnosti tlačivom „Záznam o prerokovaní vývoja obnovy pracovnej schopnosti“ a nezaznamenanie do APV SYRIUS v zmysle platných pracovných postupov).

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku pobočka prijala **2 opatrenia**: po vykonaní prerokovania obnovy pracovnej schopnosti pri dočasných pracovných neschopnostiach, ktoré trvajú viac ako 26 týždňov, resp. 52 týždňov, dôsledne vyplniť tlačivo Záznam o prerokovaní obnovy pracovnej schopnosti a založiť na účely evidencie; dôsledne

zaznamenávať v APV SYRIUS výsledky prerokovania obnovy pracovnej schopnosti, a to bezodkladne, resp. do 3 pracovných dní.

Kontrola správy registratúry v podmienkach pobočky Sociálnej poisťovne

V roku 2024 sekcia prevádzky, oddelenie správy registratúry, ústredia vykonala **2 kontroly** v pobočkách Sociálnej poisťovne.

V pobočkách boli zistené nedostatky, ktoré spočívali v nejednoznačnom uložení spisov podľa registratúrnych značiek a ich ročníkov v registratúrnom stredisku, čo správcovi registratúrneho strediska znemožňuje správne hodnotenie a vyradovanie spisov a nevytváranie výpožičných lístkov správcom.

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku boli pobočkami prijaté **3 opatrenia:** usporiadanie miestností určených k registratúre tak, aby boli príručné registratúry organizačných útvarov oddelené od miestností registratúrneho strediska; používať výpožičný lístok v dvoch rovnopisoch.

Kontroly v oblasti dôchodkového poistenia

V roku 2024 sekcia dôchodkového poistenia, oddelenie metodiky dôchodkového poistenia, ústredia, vykonala **2 kontroly**.

Kontroly boli zamerané na zvýšenie dôchodkových dávok od 1. januára 2024 podľa § 82, § 293gb ods. 1 a § 293gc ods. 1 zákona a na posúdenie nároku na invalidný dôchodok podľa § 293fzg zákona.

Zistené nedostatky spočívali vo vecných chybách v odôvodnení rozhodnutia, formálnych chybách v písaní, neposúdení nároku na zvýšenie dôchodku na sumu minimálneho dôchodku, neposúdení trvania nároku na invalidný dôchodok, nerozhodnutí o súbehu invalidného dôchodku a vdovského dôchodku.

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku bolo pobočkami prijatých **8 opatrení**, ktorými boli najmä oboznámenie príslušných zamestnancov so zistenými nedostatkami, odstránenie zistených nedostatkov.

B. FINANČNÁ KONTROLA NA MIESTE VYKONANÁ ZAMESTNANCAMI ODBORU KONTROLY A SŤAŽNOSTÍ A ORGANIZAČNÝCH ÚTVAROV POBOČIEK

V súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, PGR č. 7/2022 „Vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach Sociálnej poisťovne“ v platnom znení a príkazmi riaditeľov pobočiek bolo v roku 2024 **vykonaných celkom 93 finančných kontrol na mieste**, pričom plán finančných kontrol na rok 2024 obsahoval celkom 94 kontrol, avšak 1 kontrola nebola zamestnancami organizačných útvarov pobočiek vykonaná z dôvodu plnenia iných prioritných úloh.

Z celkového počtu vykonaných kontrol zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia vykonali v pobočkách 4 kontroly, ktoré boli zamerané na overenie finančných operácií v oblasti výplaty úrazových dávok.

Pri kontrolách vykonaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia bolo zistených 48 nedostatkov:

nedodržaný spôsob vykonania základnej finančnej kontroly v prípade zastupovania, overenie základnou finančnou kontrolou finančných operácií s finančnými prostriedkami základných fondov nebolo vyňaté z overovania ich súladu s rozpočtom a zároveň v bodoch, ktoré musí základná finančná kontrola na platobných príkazoch obsahovať, bola vykonaná rovnakou osobou, platobné príkazy na zabezpečenie realizácie bezhotovostnej platobnej operácie boli predložené na tlačíve, ktoré sa nezhodujú so vzorom.

K zisteným nedostatkom boli prijaté 4 opatrenia na nápravu nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku, ktorými boli:

pripraviť dodatok k príkazu riaditeľa pobočky k výkonu finančných kontrol, oboznámiť zamestnancov s výsledkom kontroly, upozorniť zodpovedných zamestnancov na dôsledné dodržiavanie interných predpisov.

Zamestnanci organizačných útvarov pobočiek vykonali v pobočkách 89 kontrol, ktoré boli zamerané na overenie finančných operácií pobočky najmä v oblasti výplaty nemocenských a úrazových dávok, t. j. overenie vzniku nároku na dávku, správnosť výpočtu, overenie, či bola dávka poukázaná v správnej výške a správneho poberateľovi, v oblasti odpisu pohľadávok, uhrádzania trov exekučných a súdnych konaní, uplatňovania pohľadávok, náhrad výdavkov pri pracovných cestách, príspevkov na rekreáciu a úhrad dodávateľských faktúr.

Pri kontrolách vykonaných zamestnancami organizačných útvarov pobočiek bolo v 3 pobočkách zistených 9 nedostatkov:

dávka ošetrovné poukázaná poberateľovi dávky na nesprávne číslo účtu v banke, do dedičského konania prihlásená nepredpísaná pohľadávka, pričom sa prihlasuje pohľadávka, ktorá bola do dňa smrti právoplatne predpísaná rozhodnutím, vo výzve zaslanej subjektu pred podaním trestného oznámenia nesprávne uvedená lehota na zaplatenie dlžnej sumy, nezaslanie výzvy na zaplatenie dlžnej sumy pred podaním trestného oznámenia.

K zisteným nedostatkom boli prijaté 3 opatrenia na nápravu nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku, ktorými boli:

upozornenie zamestnancov na dodržiavanie zmeny predmetného článku vnútorného predpisu, upozornenie zamestnancov na dodržiavanie ustanovenia § 117 zákona a dôslednú kontrolu

účtov uvedených na aktuálne spracovávaných žiadostiach o nemocenské dávky pred ich vyplatením, upozornenie zamestnancov oddelenia vymáhania pohľadávok na dotknuté ustanovenie PGR.

Prehľad výsledkov kontrol vykonaných odborom kontroly a sťažností ústredia a zamestnancami organizačných útvarov pobočiek podľa zamerania uvádzame v tabuľke 2.

Tabuľka 2

Por. číslo	Kontrolovaná oblasť	Zameranie kontroly	Počet kontrol	Celkový počet dávok/ dokladov*	Skontrolovaná vzorka		Počet nedostatkov	Počet prijatých opatrení
1	dávky NP a ÚP /počet 36	overenie finančných operácií v oblasti výplaty nemocenských dávok	14	134 211	4 611	3,44%		
2		overenie finančných operácií v oblasti výplaty nemocenských dávok (materské)	1	1 266	70	5,53%		
3		kontrola finančných operácií v oblasti posudzovania nároku na dávku nemocenského poistenia - ošetrovné	1	279	279	100,00%	2	1
4		overenie finančných operácií v oblasti základného fondu nemocenského poistenia so zameraním na kontrolu prvotných dokladov podmieňujúcich nárok na dávku tehotenské a kontrolu správnosti poukazovania dávky tehotenské	1	269	97	36,06%		
5		overenie finančných operácií v oblasti výplaty úrazových dávok	8	1 488	505	33,94%		
6		overenie finančných operácií v oblasti výplaty nemocenských a úrazových dávok	11	729 836	7 807	1,07%		
7	vymáhanie /počet 35	overenie finančných operácií v oblasti uhrádzania trov exekučných a súdnych konaní	27	2 079	1 475	70,95%		
8		uplatňovanie pohľadávok v dedičskom konaní	2	25	19	76,00%	1	1
9		rozhodovanie útvarov vymáhania pohľadávok vo veciach povolenia splátok dlžných súm	2	85	85	100,00%		
11		overenie finančných operácií v oblasti dodržiavania lehôt uplatňovania pohľadávok	1	1 849	1 849	100,00%		
12		overenie finančných operácií v oblasti odpisu pohľadávok v IS SAP Legacy, IS JVP a EvPohl.– § 150 a § 151 ods.1 a 2	1	308	35	11,36%		
13		overenie finančných operácií v oblasti prijatých platieb na základe trestných oznámení pri podozreniach zo spáchania trestných činov	1	6	6	100,00%	6	1
14		dodržiavanie lehôt pri uplatňovaní pohľadávky v správnom výkone	1	2 308	120	5,20%		
15	ekonomika /počet 18	overenie finančných operácií v oblasti prijatých finančných prostriedkov základného fondu prostredníctvom platobného termínu	7	3 424	2 091	61,07%		
16		overenie finančných operácií v oblasti náhrad výdavkov pri tuzemských pracovných cestách	3	152	57	37,50%		
17		overenie finančných operácií v oblasti príspevkov na rekreáciu	4	83	69	83,13%		
18		kontrola správnosti likvidačných doložiek k trovám exekúcie	1	17	17	100,00%		
19		úhrada faktúr, dodržiavanie splatnosti	1	36	36	100,00%		
20		kontrola výdavkov správneho fondu a vybraných finančných operácií správneho fondu	1	75	35	46,67%		
21		overenie finančných operácií na likvidačných doložkách k dodávateľským faktúram	1	39	10	25,64%		
22	dávky NP a ÚP /počet 4	overenie finančných operácií v oblasti výplaty úrazových dávok	4	1 700	429	25,24%	48	4
Spolu:			93	879 535	19 702	2,24%	57	7

*celkový počet dávok/dokladov je uvádzaný za kontrolované obdobie v rámci kontrolovanej pobočky

C. VONKAJŠIA KONTROLA VYKONANÁ ZAMESTNANCAMI ÚTVAROV VONKAJŠEJ KONTROLY POBOČIEK

Vonkajšia kontrola v roku 2024 bola vykonávaná na základe plánov vonkajšej kontroly. Do plánu kontrol na 1. polrok 2024 bolo zaradených 5 949 subjektov a do plánu kontrol na 2. polrok 5 430 subjektov. **Za rok 2024 Sociálna poisťovňa plánovala vykonať kontrolu plnenia povinností v zmysle zákona u 11 379 subjektov, čo predstavuje 5,8 % zamestnávateľov registrovaných v registri zamestnávateľov Sociálnej poisťovne (ďalej len „register zamestnávateľov“).**

Do plánov vonkajšej kontroly boli prioritne zaradení zamestnávatelia, ktorí si neplnili povinnosti v súlade so zákonom a to tým, že nepredkladali MVP a výkazy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „VPP“), neplatili poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“). Ďalej boli do plánov zaradení zamestnávatelia, ktorí si neplnili registračné a oznamovacie povinnosti – najmä pri prihlásení alebo odhlásení zamestnancov, z dôvodu prevencie zamestnávateľa, u ktorých ešte nebola vykonaná kontrola vôbec alebo viac ako 3 roky spätne a zamestnávatelia, u ktorých potreba vykonania kontroly vyplynula z vlastnej činnosti pobočky alebo z podnetov iných kontrolných orgánov, právnických či fyzických osôb. Cieľovým výberom subjektov do plánu kontrol podľa uvedených kritérií dochádza k skoršiemu odhaleniu chybovosti a jej predchádzaniu. Kontrolóri v rámci výkonu kontrol zvyšujú informovanosť zamestnávateľov o povinnostiach voči Sociálnej poisťovni, čím pôsobia edukačne a preventívne.

Z plánu kontrol na 1. polrok 2024 Sociálna poisťovňa k 30.06.2024 ukončila 4 983 kontrol, čo predstavuje 84 % plnenie plánu, pričom v rozpracovanom stave sa nachádzalo ďalších 584 kontrol. K 31.12.2024 bolo ukončených z plánu na 2. polrok 4 744 kontrol, čo predstavuje 87 % plnenie plánu, pričom v rozpracovanom stave sa nachádzalo ďalších 404 kontrol.

Pobočky okrem kontrol na základe plánov vonkajšej kontroly vykonali v roku 2024 operatívne 909 mimoriadnych kontrol, čo predstavuje 7,7 % z celkového počtu vykonaných kontrol. Tieto kontroly boli vykonané na základe interných podnetov (796 kontrol), podnetov fyzických a právnických osôb (44 kontrol), podnetov Národného inšpektorátu práce a inšpektorátov práce (53 kontrol) a iných podnetov (16 kontrol). Tieto kontroly boli vykonávané prednostne s cieľom poskytnutia súčinnosti, prípadne zabezpečenia korektných údajov v IS SP a zabezpečenia podkladov na rozhodnutie o dávke.

Celkovo bolo v roku 2024 ukončených 11 784 vonkajších kontrol, pričom bolo skontrolovaných 11 757 zamestnávateľov, čo predstavuje 6 % z priemerného počtu 194 449 zamestnávateľov registrovaných v registri zamestnávateľov počas roka 2024.

V rámci vykonaných kontrol bolo skontrolovaných 308 708 zamestnancov a 3 027 399 mesiacov. Ukončené kontroly v roku 2024 zahŕňajú kontroly vykonávané z plánu kontrol aj mimo plán kontroly, ktorých výkon začal v roku 2024, ale aj v minulých obdobiach a boli ukončené až v roku 2024 .

V súvislosti s cieľovým výberom subjektov do plánu kontrol, do ktorého boli zaradené najmä subjekty, u ktorých bolo IS SP identifikované porušovanie zákona v rôznych oblastiach, bola v roku 2024 z celkového počtu 11 784 ukončených kontrol zistená chybovosť v 92 %, čo predstavuje 10 898 kontrol ukončených protokolom. V 385 prípadoch sa kontrolu nepodarilo vykonať (kontroly s výsledkom nevykonateľná) najmä z dôvodu neposkytnutia súčinnosti

kontrolovaného subjektu pri kontrole alebo v prípadoch, kedy za nemožnosťou výkonu kontroly boli objektívne dôvody, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu ukončených kontrol. Za neposkytnutie súčinnosti pri kontrole a neumožnenie výkonu kontroly bolo v roku 2024 Sociálnou poisťovňou uložených spolu 233 pokút v celkovej sume 79 870,00 EUR s uhradenou sumou vo výške 22 821,79 EUR ku dňu 28.02.2025. Nezaplatené pokuty sú vo viacerých prípadoch Sociálnou poisťovňou vymáhané.

Kontroly vykonávané Sociálnou poisťovňou boli zamerané najmä na kontrolu správnosti odvodu poistného a plnenia registračných, oznamovacích a vykazovacích povinností. V rámci kontroly bola preverená správnosť a úplnosť registrácie zamestnancov v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, správnosť a úplnosť registrácie zamestnávateľov v registri zamestnávateľov, skontrolované vykázané VZ jednotlivých zamestnancov a zamestnávateľov, výpočet poistného na jednotlivé druhy poistenia, rozhodujúce obdobie pre určenie VZ na jednotlivé druhy poistenia, a to porovnaním dokladov, ktoré boli predložené zamestnávateľom s výkazmi, ktoré zamestnávateľ zasiela Sociálnej poisťovni.

Pri výkone kontrol bolo zistených 339 557 chýb v registračných listoch, v MVP a VPP a pri platení poistného. Najčastejšie zistené nedostatky uvádzame v tabuľke 3.

Tabuľka 3

Najčastejšie zistené porušenia	Počet zistených chýb
vykázanie do nesprávneho fondu v prílohe MVP/VPP	50 821
oneskorená úhrada poistného za daný mesiac	40 985
nezaslanie riadneho ELDP	38 661
neskoré prihlásenie/odhlásenie zamestnanca	35 235
predloženie výkazov (MVP/VPP) po lehote splatnosti poistného	21 251
nesprávne uvedený deň na výplatu príjmov uvádzaný v prílohe MVP/VPP	20 974
nevykázanie do správneho fondu vôbec	20 974
nesprávny počet dní, za ktoré sa platí poistné v prílohe MVP/VPP	20 623
nešpecifikované platby	19 711
neskoré oznámenie prerušenia	11 827
nesprávna výška vymeriavacích základov v prílohe MVP/VPP	11 150
neodvedenie poistného za daný mesiac ku dňu kontroly vôbec/čiastočne	8 851

V zmysle nových postupov pri výkone vonkajšej kontroly zavedených v roku 2022 je kladený dôraz na plnenie zákonnej povinnosti kontrolovaných subjektov prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku. Z celkového počtu kontrol skončených protokolom, až 8 957 skontrolovaných subjektov malo povinnosť na základe kontrolných zistení prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov spočívajúce v oprave registračných, oznamovacích, najčastejšie však vykazovaných údajov (najmä oprava VZ a počtu dní, za ktoré sa platí poistné) v celkovom počte 156 155 opráv. Kontrolované subjekty prijali opatrenia a odstránili 152 859 chýb, čo predstavuje 98 % opravených údajov v IS JVP. Zamestnanci pobočiek poskytovali subjektom pri opravách chýb primeranú súčinnosť.

Kontrolované subjekty prijali opatrenia úplne v 8 835 prípadoch, čo predstavuje 99 %, čiastočne v 72 prípadoch.

V prípade nesplnenia povinnosti kontrolovaným subjektom prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v určenej lehote, pobočky zaslali spolu 349 výziev na splnenie tejto povinnosti. Aj napriek zaslaným výzvam kontrolované subjekty v 68 prípadoch nesplnili povinnosť v zmysle § 244 ods. 4 zákona tým, že neprijali opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, za čo Sociálna poisťovňa v roku 2024 uložila 80 pokút v celkovej výške 21 500,00 EUR. Uložené pokuty sa vzťahujú aj ku kontrolám, ktoré boli ukončené v roku 2023, ale lehota na splnenie povinnosti prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uplynula v roku 2024). Tieto pokuty sú ku dňu 28.02.2025 uhradené vo výške 13 660 EUR a vo viacerých prípadoch sú Sociálnou poisťovňou vymáhané.

Na základe výkonu vonkajších kontrol ukončených v roku 2024 kontrolované subjekty uhradili od oznámenia výkonu kontroly až do prijatia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov poistné v sume 6 309 876,96 EUR. Výsledná suma zohľadňuje uhradené poistné na základe prijatých opatrení z ukončených kontrol v roku 2024, pri ktorých lehota na prijatie opatrení uplynula najneskôr 28. februára 2025. Suma úhrad zahŕňa platby poistného vzťahujúce sa ku kontrolovanému obdobiu a prijaté na účet Sociálnej poisťovne od oznámenia kontroly kontrolovanému subjektu až do prijatia opatrení, platby poistného uhradeného na základe vystavených rozhodnutí pred kontrolou ako aj platby poistného uhradeného na základe dodatočne predložených a zaevidovaných výkazov po kontrole.

V roku 2024 bolo zamestnancami vonkajšej kontroly v súvislosti porušeniami § 231 zákona zistenými pri výkone kontroly uložených 1 696 pokút v celkovej sume 170 168,77 EUR.

Z celkového počtu pokút 10 506 uložených zamestnávateľom Sociálnou poisťovňou v roku 2024, v sume 874 859,07 EUR bolo vonkajšou kontrolou uložených celkovo 2 009 pokút v sume 271 538,77 EUR (približne 31% z celkovej sumy uložených pokút).

V rámci agendy v oblasti vonkajšej kontroly bola naďalej zabezpečovaná a rozvíjaná spolupráca s Národným inšpektorátom práce a inšpektorátmi práce v zmysle Dohody o spolupráci. Sociálna poisťovňa na základe zistení z vlastnej činnosti zaslala inšpektorátom práce prostredníctvom aplikácie na výmenu informácií na prešetrenie 144 podaní a inšpektoráty práce zaslali Sociálnej poisťovni na prešetrenie 26 podaní. Podania zo strany Sociálnej poisťovne sa týkali najmä potreby vykonania dozoru nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov v oblasti vzniku, zmeny a skončenia pracovnoprávneho vzťahu a mzdových nárokov zamestnancov, kedy má zamestnávateľ napr. povinnosť doučtovať a doplatiť časti mzdy do nárokovej sumy, čo má dopad aj na výšku poistného na sociálne poistenie (v roku 2024 finančná efektivita - výber poistného 3 993,00 EUR). Zo strany inšpektorátov práce išlo najmä o podnety z oblasti nelegálneho zamestnávania, kedy bolo potrebné Sociálnou poisťovňou skontrolovať splnenie opatrení uložených inšpektorátom práce, ktoré mali vplyv na sociálne poistenie.

V rámci **spolupráce Sociálnej poisťovne s Národným inšpektorátom práce** aj v roku 2024 pokračovala spolupráca na projekte „MINI“ k odhaľovaniu poddeklarovanej práce. V roku 2024 bolo Sociálnou poisťovňou poskytnutých Národnému inšpektorátu práce 439 subjektov, u ktorých vzniklo podozrenie z poddeklarovanej práce. Inšpektoráty práce v uvedených subjektoch vykonali kontrolu dodržiavania predpisov v oblasti pracovnoprávných vzťahov a za zistené porušenia uložili pokuty. Štatistické výsledky sú Sociálnej poisťovni Národným inšpektorátom poskytované až v mesiaci júl nasledujúceho kalendárneho roka (v roku 2023 vykonali inšpektoráty práce v rámci projektu MINI 187 inšpekcií z navrhnutých 428 subjektov, pričom zistili 300 porušení a uložili pokuty v sume 52 300,00 EUR).

V roku 2024 Sociálna poisťovňa naďalej rozvíjala **spoluprácu s Európskym orgánom práce** (ďalej len „ELA“) **účasťou na zosúladených a spoločných kontrolách** v oblastiach zameraných na odhaľovanie porušovania právnych predpisov členských štátov Európskej únie (ďalej len „EÚ“), na ktorých sa zúčastnili okrem zástupcov Sociálnej poisťovne aj zástupcovia iných inšpekčných zložiek Slovenskej republiky a viacerých členských štátov EÚ. Účasť Sociálnej poisťovne na spoločných kontrolách s inými inšpekčnými orgánmi v teréne bola prínosom k rozšíreniu spolupráce medzi Sociálnou poisťovňou, inšpektorátmi práce zahraničných inštitúcií s ktorými Sociálna poisťovňa v oblasti kontroly a určovania legislatívy úzko spolupracuje.

Zamestnanci vykonávajúci agendu vonkajšej kontroly sa zúčastnili v priebehu roka 2024 na dvoch spoločných koordinovaných kontrolách zameraných na kontrolu pracovného času v doprave a kontrolu vysielania vodičov na výkon práce. Na kontrolnej akcii CJI ROAD TRANS zameranej na kamióny a autobusy, ktorá sa uskutočnila v máji 2024 na hraničnom priechode Brodské, sa za Sociálnu poisťovňu zúčastnili dvaja zástupcovia. Za Slovenskú republiku sa akcie zúčastnili aj zástupcovia Národného inšpektorátu práce spolu s ELA, zástupcovia Krajského dopravného inšpektorátu Trnava a Colného úradu Bratislava. Zo zahraničných účastníkov, ako pozorovatelia, sa zúčastnili zástupcovia inšpekcie práce Rumunska.

Ďalšia spoločná kontrola CJI ROAD TRANS sa uskutočnila v Štrbe novembri 2024, za účasti zamestnancov Sociálnej poisťovne, Národného inšpektorátu práce, ELA, Krajského dopravného inšpektorátu Prešov, Inšpektorátov práce Prešov a Žilina. Zo zahraničných účastníkov boli prítomní zástupcovia inšpekcie práce z Rakúska, Českej republiky, Poľska a Maďarska.

Okrem pravidiel týkajúcich sa vyslania a medzinárodnej cestnej dopravy sa v rámci spoločných stretnutí riešila problematika vysielania príslušníkov tretích krajín, agentúr dočasného zamestnávania, nedeklarovanej práce, schránkových firiem a falošných formulárov PD A1.

Európsky orgán práce v rámci spolupráce so Sociálnou poisťovňou poskytol Sociálnej poisťovni možnosť zúčastniť sa na vzdelávacích programoch organizovaných ELA formou školení v oblasti základných slobôd EÚ a pracovnej mobility, vysielania pracovníkov, vysielania príslušníkov tretích krajín, koordinácie sociálneho zabezpečenia, podvodného správania zamestnancov a zamestnávateľov, agentúr dočasného zamestnávania, schránkových firiem a falošných formulárov PD A1, mäkkých zručností pri výkone kontroly, riešenia medziinštitucionálnych sporov formou mediácie. Zástupcovia Sociálnej poisťovne sa zúčastnili aj na medzinárodných workshopoch organizovaných ELA v Amsterdame a Košiciach. V rámci jednotlivých podujatí mali zúčastnení možnosť na osobné rozhovory so zástupcami jednotlivých členských štátov EÚ, na výmenu skúseností a kontaktov.

D. VYHODNOTENIE PLNENIA AKČNÉHO PLÁNU

Cieľom akčného plánu je definovať nástroje a opatrenia, ktorými sa vylúči alebo obmedzí zneužívanie sociálneho systému, podvody v Sociálnej poisťovni a zabezpečí sa ochrana financií. Napriek skutočnosti, že novelami zákona dochádza k eliminovaniu zneužívania sociálneho systému, stále existuje riziko zneužitia sociálneho systému najmä v oblasti dávok sociálneho poistenia a v oblasti výberu poistného.

V rámci platného znenia akčného plánu bolo v roku 2024 sledovaných 37 rizikových oblastí, ku ktorým sa vzťahovalo 44 úloh a úkonov, ktorých cieľom bolo obmedziť riziko, prípadne sledovať výskyt nežiaduceho javu s určením jeho rozsahu.

Nižšie uvádzame aktivity, ktoré Sociálna poisťovňa vykonala v jednotlivých rizikových oblastiach podľa jednotlivých agend:

D.1. DÔCHODKOVÉ POISTENIE

Sledované rizikové oblasti:
<i>1. Neoprávnené vyhľadávanie alebo poskytovanie informácií v oblasti dôchodkového poistenia z dávkového spisu alebo informačného systému Sociálnej poisťovne. Vydávanie potvrdení o výške dôchodku neoprávnenej osobe.</i>
<i>2. Bez dôvodného prednostného vybavovania žiadostí o dávku dôchodkového poistenia, alebo žiadostí o zvýšenie dávky dôchodkového poistenia.</i>
<i>3. Poskytnutie nepravdivých, zámerne nesprávnych alebo zavádzajúcich údajov potrebných na posúdenie nároku na dôchodkovú dávku, jej výplatu a na určenie jej sumy zo strany žiadateľa o dôchodok alebo poberateľa dôchodku, prípadne zo strany ich zamestnávateľa alebo inej osoby.</i>

V roku 2024 **nebolo zistené neoprávnené vyhľadávanie a poskytovanie informácií v oblasti dôchodkového poistenia z dávkového spisu alebo z informačného systému Sociálnej poisťovne a ani bezdôvodné prednostné vybavovanie žiadostí o dôchodkovú dávku alebo žiadostí o jej zvýšenie a ani vydanie potvrdenia o sume dôchodku neoprávnenej osobe.** V súvislosti s vybavovaním žiadostí o dávku dôchodkového poistenia alebo žiadostí o zvýšenie dávky dôchodkového poistenia sú zamestnanci útvarov dôchodkového poistenia priebežne školení a upozorňovaní na dôsledné dodržiavanie právnych predpisov, osobitne právnych predpisov o ochrane osobných údajov a vnútorných predpisov, vrátane etického kódexu Sociálnej poisťovne.

V súvislosti s poskytnutím nepravdivých, zámerne nesprávnych alebo zavádzajúcich údajov potrebných na posúdenie nároku na dôchodok, jeho výplatu a na určenie sumy žiadateľom o dôchodok alebo poberateľom dôchodku, prípadne ich zamestnávateľom, bolo v roku 2024 zistené vo veci žiadosti o invalidný dôchodok podozrenie zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu. Vzhľadom na zistený skutkový stav bolo dôvodné podozrenie, že žiadateľka o invalidný dôchodok pri lekárskech prehliadkach predstierala ťažké mentálne postihnutie z dôvodu, aby jej bol priznaný invalidný dôchodok, na ktorý by inak nemala nárok. Oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu v uvedenej veci bolo podané dňa 21. augusta 2024 príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní.

D.2. NEMOCENSKÉ POISTENIE

Sledované rizikové oblasti:

4. Podvodné správanie zamestnávateľov a ich zamestnancov, ktorého cieľom je uviesť Sociálnu poisťovňu do omylu v otázke splnenia podmienok nároku na poskytnutie nemocenských dávok alebo určenia ich výšky.

5. Predstieranie splnenia podmienok na čerpanie dávok - nárok na materské uplatnený iným poistencom – otcom dieťaťa – čerpanie dávky a súčasný výkon zárobkovej činnosti. Prípady, pri ktorých vzniká pochybnosť o tom, či starostlivosť o dieťa nie je iba fiktívna.

V roku 2024 Sociálna poisťovňa naďalej sledovala a prešetrovala **správanie zamestnávateľov a zamestnancov, ktorých cieľom je uviesť Sociálnu poisťovňu do omylu v otázke splnenia podmienok nároku na poskytnutie nemocenských dávok alebo určenia ich výšky.**

Celkovo bolo v roku 2024 pobočkami Sociálnej poisťovne podaných 9 trestných oznámení. Trestné oznámenia boli podané pobočkami Banská Bystrica, Dunajská Streda, Galanta, Košice, Liptovský Mikuláš, Topoľčany a Žilina na podozrenie z trestného činu subvenčného podvodu, pričom predpokladaná škoda bola vyčíslená na 436 492,06 EUR. Trestné konania v 4 prípadoch prebiehajú a v 5 prípadoch bolo trestné konanie ukončené.

Sociálna poisťovňa sledovala v roku 2024 tiež prípady predstierania splnenia podmienok na čerpanie dávok - nárok na materské uplatnený iným poistencom - otcom dieťaťa. Celkovo bol nárok na materské uplatnený iným poistencom – otcom dieťaťa v 13 400 prípadoch. Z celkového počtu uplatnených nárokov bolo prešetrovaných 1 201 prípadov (9,0 % otcov), kde bolo zistené, že po priznaní nároku na materské poistenci naďalej počas poberania materského súběžne vykonávali zárobkovú činnosť. Tieto prípady vykazovali znaky fiktívneho prevzatia dieťaťa do starostlivosti. Z vyššie uvedeného počtu nebol nárok na materské priznaný v 29 prípadoch.

V ostatných prešetrovaných prípadoch, v ktorých bol nárok na materské priznaný, bolo vyplatené materské v celkovej sume 7 593 043,30 EUR.

Celkovo bolo materské podľa štatistických údajov za sledované obdobie vyplatené iným poistencom – otcom dieťaťa v úhrnnej sume 77 610 588,92 EUR.

D.3. POISTENIE V NEZAMESTNANOSTI

Sledované rizikové oblasti:

6. Účelové skončenie pracovnoprávneho vzťahu po skončení materskej dovolenky a na ňu nadväzujúcej rodičovskej dovolenky vo veľmi krátkom časovom období (stačí len jeden deň) s maximálnym vymeriavacím základom za účelom získania maximálnej dávky v nezamestnanosti. Ide o prípady, ak zamestnanci dosiahli vymeriavací základ čo i len za jeden deň a tento vymeriavací základ nezahŕňa náhradu mzdy za nevyčerpanú dovolenku, odsťupné a pod.

7. Účelové uzatvorenie pracovnoprávneho vzťahu, ktorý nasleduje po ukončení zamestnania v inom členskom štáte Európskej únie a bol ukončený vo veľmi krátkom časovom období po jeho vzniku s vysokým alebo maximálnym vymeriavacím základom, za účelom získania nároku na dávku v nezamestnanosti a v maximálnej výške.

V roku 2024 Sociálna poisťovňa zaznamenala 60 prípadov podozrení na zneužitie sociálneho systému formou **účelového skončenia pracovnoprávneho vzťahu po skončení materskej dovolenky a na ňu nadväzujúcej rodičovskej dovolenky vo veľmi krátkom časovom období (stačí len jeden deň) s maximálnym vymeriavacím základom za účelom získania maximálnej dávky v nezamestnanosti.**

S cieľom predchádzania neoprávnenej výplate dávky pri nadobudnutí podozrenia zamestnanci pobočky tieto prípady konzultovali priamo so žiadateľom o dávku alebo zamestnávateľom, od ktorého požadovali predloženie potvrdenia o zložkách mzdy za posledný mesiac trvania pracovného pomeru, doklad o skončení pracovného pomeru, ako aj uvedenie dôvodov skončenia pracovného pomeru, porovnávali mzdy pred nástupom na materskú a rodičovskú dovolenku so mzdami po skončení rodičovskej dovolenky.

Z celkového počtu 60 identifikovaných prípadov podozrenia na zneužitie sociálneho systému bolo v 35 prípadoch vykonané šetrenie prostredníctvom vonkajšej kontroly, prípadne formou súčinnosti s inšpektorátom práce, z toho v 2 prípadoch výkon vonkajšej kontroly ešte nie je ukončený. Boli podané 2 trestné oznámenia vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu. Dávka v nezamestnanosti bola priznaná v 58 identifikovaných prípadoch a k 31.12.2024 bola vyplatená v sume 366 585,20 EUR.

V súvislosti s **účelovým uzatvorením pracovnoprávneho vzťahu, ktorý nasleduje po ukončení zamestnania v inom členskom štáte Európskej únie a bol ukončený vo veľmi krátkom časovom období po jeho vzniku s vysokým alebo maximálnym vymeriavacím základom, za účelom získania nároku na dávku v nezamestnanosti v maximálnej výške** bolo zaznamenaných 6 prípadov podozrenia zo zneužitia sociálneho systému. V týchto prípadoch bolo vykonané šetrenie, z toho v 2 prípadoch bol podaný podnet na príslušný inšpektorát práce, ktorý v 1 prípade nepotvrdil porušenie zákonných ustanovení a v 1 prípade ešte nie je inšpekcia ukončená, pričom konanie o nároku na dávku v nezamestnanosti je v uvedených prípadoch prerušené.

Dávka v nezamestnanosti bola priznaná v 4 prípadoch z celkového počtu identifikovaných prípadov. V prešetrovaných prípadoch nebolo potvrdené zneužitie sociálneho systému. Celková vyplatená suma priznaných dávok žiadateľom predstavuje súhrnnú výšku 24 402,00 EUR. Neboli podané trestné oznámenia vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu. V oblasti poistenia v nezamestnanosti neboli evidované žiadne prípady falšovania dokumentov.

D.4. GARANČNÉ POISTENIE

Sledované rizikové oblasti:
8. Poskytnutie nepravdivých (zavádzajúcich) údajov zamestnávateľom, príp. žiadateľom pri uplatnení nároku na dávku garančného poistenia.
9. Účelové uzatváranie pracovnoprávnych vzťahov za účelom získať dávku garančného poistenia: - po vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, - ak v období posledných 18 mesiacov pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo dňom skončenia pracovnoprávneho vzťahu s týmto zamestnávateľom došlo k zvýšeniu mzdy alebo iných pracovnoprávnych nárokov, ktoré sa uspokojujú dávkou garančného poistenia, - po vzniku platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa alebo po skončení pracovnoprávneho vzťahu z dôvodu platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa uzatvorili pracovnoprávny vzťah s novým zamestnávateľom, u ktorého štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu platobne neschopného zamestnávateľa.

V prípade výskytu nezrovnalostí v údajoch poskytnutých zamestnávateľom, prípadne žiadateľom o dávku garančného poistenia boli tieto nezrovnalosti priebežne riešené s dotknutými subjektmi, ako aj s útvarami poisťovní (vrátane využitia inštitútu vonkajšej kontroly), pričom prípadné nedostatky boli odstránené, čím nedošlo k zneužitiu systému v danej oblasti. V sledovanom období roku 2024 nebolo zistené poskytnutie nepravdivých alebo zavádzajúcich údajov zamestnávateľom, prípadne žiadateľom pri uplatnení nároku na dávku garančného poistenia.

Aj v roku 2024 bolo priebežne sledované, či nedošlo k uzatvoreniu pracovnoprávneho vzťahu po vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, či nedošlo k zvýšeniu mzdy alebo iných pracovnoprávných nárokov, ktoré boli uspokojené dávkou garančného poistenia, alebo či nebol uzatvorený pracovnoprávny vzťah so štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, ktorý je žiadateľom o dávku garančného poistenia. Pri žiadostiach o dávku garančného poistenia uplatnených štatutárnymi orgánmi alebo členmi štatutárných orgánov sa preverovala ich účasť na majetku. Zároveň pri opakujúcej sa žiadosti žiadateľa o dávku garančného poistenia postupne zamestnaného u rôznych zamestnávateľov alebo v prípade ďalšieho uzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu so zamestnávateľom, kde je štatutárny orgán, alebo člen štatutárneho orgánu zároveň štatutárnym orgánom, alebo členom štatutárneho orgánu predchádzajúceho platobne neschopného zamestnávateľa bolo šetrené, či nedošlo k zneužitiu sociálneho systému jednotlivcom alebo skupinou osôb.

V sledovanom období roku 2024 nebol zaznamenaný ani jeden prípad negatívneho správania a tiež nebolo podané trestné oznámenie. V oblasti dávky garančného poistenia neboli evidované žiadne prípady falšovania dokumentov.

D.5. LEKÁRSKA POSUDKOVÁ ČINNOSŤ (LPČ)

LPČ v oblasti nemocenského poistenia

Sledované rizikové oblasti:
<i>10. Neobjektívne, účelové uznávanie dočasnej pracovnej neschopnosti a potreby ošetrovania s cieľom neoprávneného poberania dávky, simulácia a agravácia ochorenia zo strany poisťovne. Účelové uznávanie dočasnej pracovnej neschopnosti a potreby ošetrovania pri existencii viacerých poisťovních vzťahov a v ochrannnej lehote.</i>
<i>11. Nedodržiavanie liečebného režimu a ďalších povinností dočasne práceneschopného poistenca.</i>

Za účelom zamedzenia **neobjektívneho, účelového uznávania dočasnej pracovnej neschopnosti a potreby ošetrovania s cieľom neoprávneného poberania dávky (simulácia a agravácia ochorenia zo strany poisťovne), vrátane účelového uznávania dočasnej pracovnej neschopnosti a potreby ošetrovania pri existencii viacerých poisťovních vzťahov a v ochrannnej lehote** sa Sociálna poisťovňa zamerala na prípady s vyššou pravdepodobnosťou zneužívania. Zvýšená pozornosť bola venovaná prípadom dočasnej pracovnej neschopnosti v ochrannnej lehote, dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenej krátko pred skončením pracovného pomeru, opakujúcim sa dočasným pracovným neschopnostiam v krátkom časovom odstupe za sebou, podozrivým dočasným pracovným neschopnostiam pri poisťovních vzťahoch SZČO a dobrovoľne nemocensky poistených osôb. V prípade opakovaných dlhšie trvajúcich dočasných pracovných neschopností posudkoví lekári vyžadovali odborné lekárske nálezy s vyjadrením sa k prognóze ochorenia

a predpokladanému trvaniu dočasnej pracovnej neschopnosti. Na uvedené účely bola využívaná aj špeciálna funkcionálna APV SYRIUS na vyhľadávanie prípadov s podozrením na špekulatívne správanie poistencov.

V roku 2024 bolo posudkovými lekármi vykonávajúcimi lekársku posudkovú činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne vykonaných 24 461 kontrol posudzovania spôsobilosti na prácu, pričom skontrolovaných bolo 375 509 dočasne práceneschopných poistencov, z tohto počtu bolo ukončených pri kontrolnej činnosti 20 252 dočasných pracovných neschopností, z toho na podnet posudkového lekára 9 557 poistencov.

Posudkoví lekári v zistených prípadoch nesprávnych diagnostických postupov ošetrojúcich lekárov zadali podnet na príslušné inštitúcie, t. j. Slovenskú lekársku komoru, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a príslušný samosprávny kraj. V prípade zrejme podozrenia na zneužívanie sociálneho systému bolo podané 1 trestné oznámenie.

U poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, kde bolo vysoké riziko miery zneužívania sociálneho systému bola zvýšená frekvencia výkonu kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu za účelom zníženia počtu dočasne práceneschopných kapítovaných pacientov.

Ďalšou oblasťou, na ktorú sa Sociálna poisťovňa v rámci akčného plánu zameriavala, bolo sledovanie **dodržiavania liečebného režimu a ďalších povinností dočasne práceneschopného poistenca**. Za rok 2024 bolo vykonaných 104 378 kontrol dodržiavania liečebného režimu, z toho na podnet zamestnávateľa bolo vykonaných 2 151 kontrol. V rámci lekárskej posudkovej činnosti bolo preukázaných 1 019 porušení liečebného režimu. Celkový hmotný postih (vylúčenie nároku na nemocenskú dávku z dôvodu porušenia liečebného režimu) predstavoval sumu 177 039,00 EUR.

V súvislosti s porušením niektorej z povinností poistenca podľa § 227 ods. 2 až 4 zákona, bolo vydaných pobočkami Sociálnej poisťovne 299 rozhodnutí o uložení pokuty podľa § 239 zákona, v celkovej sume 5 306,00 EUR.

Sociálna poisťovňa v roku 2024 využívala mobilnú aplikáciu na výkon kontroly dodržiavania liečebného režimu, ktorá bola uvedená do produkčnej prevádzky v roku 2020. Úlohou aplikácie je zefektívnenie výkonu samostatných kontrol odbúraním administratívnej záťaže na strane kontrolórov. Aplikácia umožnila online prenos údajov do informačného systému Sociálnej poisťovne, okamžité využitie informácií získaných z kontrol, zdokumentovanie priebehu kontroly, ako aj zaznamenávanie preukázateľných a nespochybniteľných dôkazov o vykonaní kontroly.

Posudkoví lekári v roku 2024 v rámci kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu preverovali správnosť údajov potvrdených na elektronickom zázname o dočasnej pracovnej neschopnosti, prípadne tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, resp. Žiadosti o ošetrovné, v prípade pochybností. Následne informovali príslušný dávkový útvar prostredníctvom súčinnosti zaznamenananej v APV SYRIUS. V roku 2024 posudkoví lekári poskytli 7 194 súčinností príslušným dávkovým útvarom pri výkone LPC nemocenského poistenia.

Zistené prípady porušenia liečebného režimu boli zaznamenané v APV SYRIUS za účelom zabezpečenia ďalšieho konania o nemocenskej dávke.

LPC v oblasti dôchodkového poistenia

Sledované rizikové oblasti:
<i>12. Neobjektívne posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudkovým lekárom sociálneho poistenia.</i>
<i>13. Simulácia, rentové tendencie a účelové konanie zo strany žiadateľov o dávku.</i>

Za účelom zamedzenia **neobjektívneho posudzovania dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudkovým lekárom sociálneho poistenia** bolo v roku 2024 zrecenzovaných posudkovými lekármi ústredia na vysunutých pracoviskách 81 662 Lekárskych správ (75 888 v roku 2023). Špecifickou recenznou činnosťou (t. j. kontrola Lekárskych správ v prípadoch, ak súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne a vec bola vrátená na nové konanie, na posúdenie zdravotného stavu a vydanie nového rozhodnutia) bolo v roku 2024 zrecenzovaných 40 Lekárskych správ, z toho bolo odporúčené doplnenie Lekárskej správy v 2 prípadoch. Z recenznej činnosti vyplynulo 28 mimoriadnych kontrolných lekárskech prehliadok. Mimoriadne kontrolné lekárske prehliadky boli vykonávané aj v prípadoch nahlásenia neoprávneného poberania invalidného dôchodku z podnetu fyzických osôb, aj anonymných sťažností.

Posudkoví lekári v roku 2024 za účelom zistenia objektívneho skutkového stavu využívali predovšetkým konfrontačné psychologické, neurologické a ortopedické vyšetrenia. V súvislosti s prešetrovaním sporných prípadov invalidných dôchodkov „z mladosti“, pobočky venovali osobitnú pozornosť najmä prípadom mentálnej retardácie, kedy evidovali aj prípady podvodného konania. Posudkoví lekári v súčinnosti s Policajným zborom Slovenskej republiky prešetrovali, či je posudzovaná osoba držiteľom vodičského preukazu, príp. zbrojného preukazu.

V prípadoch možnej zaujatosti posudzovania zdravotného stavu v roku 2024 bol v 135 prípadoch určený posudkový lekár inej, miestne príslušnej pobočky na posúdenie stavu poistenca. **Pri posudzovaní dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidného dôchodku** posudkoví lekári postupovali objektívne, zdravotný stav konzultovali pred prejednaním s posudkovým lekárom – koordinátorom, prípadne za účasti viacerých posudkových lekárov. V zložitejších prípadoch využili konzultáciu posudkového lekára odboru lekárskej posudkovej činnosti. V sporných prípadoch využívali možnosť diagnostickej hospitalizácie a znaleckého dokazovania. Pre posúdenie zdravotného stavu je najdôležitejšia objektivita odborných nálezov, za ktorú zodpovedá odborný lekár. V praxi sa častejšie stretávajú s prípadmi, kedy sú odborné lekárske nálezy nadhodnotené a sú prispôbené prílohe č. 4 k zákonu. Pobočky naďalej v roku 2024 poskytovali súčinnosť orgánom Policajného zboru Slovenskej republiky a orgánom činným v trestnom konaní.

Na účely invalidného dôchodku bolo v roku 2024 posúdených 82 883 prípadov, z toho v rámci zisťovacej lekárskej prehliadky (žiadostí o invalidný dôchodok) bolo 26 758, kontrolných lekárskech prehliadok bolo 52 299 prípadov a v rámci konania o odvolaní bolo posúdených 3 826 prípadov. V ostatných prípadoch bolo vyhotovených 6 307 posudkov. Spolu vo veci konania na účely dôchodkových dávok bolo posúdených 89 190 prípadov.

LPČ v oblasti úrazového poistenia

Sledované rizikové oblasti:

<i>14. Neobjektívne posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti posudkovým lekárom sociálneho poistenia.</i>
--

<i>15. Nezodpovedajúce bodové ohodnotenie pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vystavené ošetrojúcimi lekármi. Účelové konanie zo strany žiadateľov o dávku.</i>
--

V tejto oblasti nebol zistený žiadny prípad **neobjektívneho posudzovania dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudkovým lekárom sociálneho poistenia**. Sporné prípady boli pred posúdením zdravotného stavu riešené za účasti viacerých posudkových lekárov. V sporných prípadoch boli vyžiadané znalecké posudky. Na účely úrazovej renty bol v roku 2024 posúdený pokles pracovnej schopnosti v 544 prípadoch, z toho išlo o 312 zisťovacích prehliadok, 203 kontrolných lekárskejších prehliadok a 29 odvolaní.

Posudkoví lekári vykonávali kontrolu **bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia** v sporných prípadoch. V roku 2024 vykonali posudkoví lekári v pobočkách 2 691 kontrol bodového ohodnotenia. Z uvedeného počtu bolo pri kontrole zistených 856 prípadov pochybenia v odbornom posudku vydanom oprávneným lekárom, s ktorým posudkový lekár vyjadril nesúhlas. Pri zistení nezrovnalostí posudkový lekár vždy požiadal ošetrojúceho lekára, ktorý lekárske posudok vystavil, o jeho opravu. V prípade sťaženej spolupráce s ošetrojúcim lekárom, posudkový lekár na základe zdravotnej dokumentácie, za osobnej účasti poškodeného a len s jeho súhlasom, vykonal v rámci kontroly zmenu bodového ohodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, prípadne bolo zabezpečené znalecké dokazovanie. V roku 2024 pobočky nevyužili konzultáciu s hlavným odborníkom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v príslušnom medicínskom odbore.

LPČ všeobecne

Sledované rizikové oblasti:

<i>16. Neprofesionálny a neprimeraný prístup posudkových lekárov.</i>

S cieľom zvýšiť **profesionálny prístup posudkových lekárov** Sociálna poisťovňa v roku 2024 realizovala vzdelávanie formou predatestačnej prípravy a diskusných sústreďení organizovaných Slovenskou zdravotníckou univerzitou.

Novoprijatí lekári sú priebežne zaraďovaní do špecializačnej prípravy. Získanie odbornej spôsobilosti je pre novoprijatých lekárov podmienkou na ďalšie vykonávanie lekárskej posudkovej činnosti. V roku 2024 sa predatestačnej prípravy zúčastnilo 8 posudkových lekárov. Kazuistického seminára sa zúčastnilo 65 posudkových lekárov, vzdelávacej aktivity „Školiace miesto“ sa zúčastnilo 13 posudkových lekárov a „Kontrolný deň“ absolvovalo 16 posudkových lekárov. Posudkoví lekári – koordinátori boli pravidelne upozorňovaní na dôsledné dodržiavanie Etického kódexu Sociálnej poisťovne na poradách odboru lekárskej posudkovej činnosti. Vzdelávanie týkajúce sa uvedeného vnútorného predpisu sa u novoprijatých lekárov vykonáva počas adaptačného procesu. V súvislosti s riešením podnetov občanov nebolo v roku 2024 zistené porušenie zásad Etického kódexu Sociálnej poisťovne posudkovými lekármi.

LPC v oblasti úhrad zdravotných výkonov na účely sociálneho poistenia

Sledované rizikové oblasti:

17. Nekorektné nahratie zdravotných výkonov do informačného systému Sociálnej poisťovne, ktoré boli poskytovateľmi zdravotnej poisťovne vykázané listinne.

Za účelom znižovania **chybovosti pri nahrávaní zdravotných výkonov do informačného systému Sociálnej poisťovne, ktoré boli poskytovateľmi zdravotnej poisťovne vykázané listinne**, sa Sociálna poisťovňa snaží aj naďalej maximalizovať počet poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí vykazujú zdravotné výkony elektronicky.

V roku 2024 zaslalo 1 114 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti základný zúčtovací doklad elektronicky, čo predstavuje 74,56 % z celkového počtu poskytovateľov, ktorí Sociálnej poisťovni vykázali v roku 2024 zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia. Papierový základný zúčtovací doklad zaslalo 380 poskytovateľov, čo predstavuje 25,44 %.

D.6. VÝBER POISTNÉHO, VONKAJŠIA KONTROLA A VYMÁHANIE POHLÁDÁVOK

Sledované rizikové oblasti:

18. Účelové nepredkladanie výkazov poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie zamestnávateľom.

19. Neodvádzanie poistného a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. Účelové neodvádzanie poistného platiteľom poistného.

20. Neodvedenie poistného zrazeného zamestnancovi.

21. Účelové nedodržanie splatnosti poistného.

22. Účelové uvádzanie nesprávnych údajov zamestnávateľom vo výkaze poistného a príspevkov.

23. Zneužívanie systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky rizikovými „poľskými“ zamestnávateľmi.

24. Účelové uhrádzanie poistného vo výške neodvedeného poistného za zamestnancov v prípadoch, kde je vedené trestné stíhanie (§ 277 trestného zákona - trestný čin neodvedenia dane a poistného) a nezaplatenie poistného za zamestnávateľa (§ 278 zákona – trestný čin nezaplatenia dane a poistného) s účelom ukončiť trestné stíhanie podľa § 277 trestného zákona.

25. Vyhybanie sa výkonu vonkajšej kontroly zamestnávateľmi, neposkytnutie potrebnej súčinnosti, informácií a dokladov potrebných k výkonu vonkajšej kontroly.

26. Subjektívna diferenciacia postupu a výberu subjektu pri vymáhaní pohľadávky.

Predkladanie MVP zo strany zamestnávateľov je dôležité z dôvodu, aby bolo možné spárovať prislúchajúcu úhradu poistného a v prípade neuhradenia poistného poistné predpísať rozhodnutím. Zároveň je výkaz kľúčový pri určovaní výšky dávky. V roku 2024 výkaz v zákonom stanovenej lehote nepodalo v priemere 7,5 % zamestnávateľov a vôbec nepodalo 0,5 % zamestnávateľov. Z uvedeného vyplýva, že v roku 2024 si v priemere 92 % zamestnávateľov plnilo svoje vykazovacie povinnosti v zákonom stanovenej lehote. S cieľom zabrániť **účelovému nepredkladaniu výkazov zamestnávateľom** Sociálna poisťovňa v roku 2024 zaslala zamestnávateľom 27 792 výziev a 126 210 SMS správ a e-mailov na predloženie

výkazov. Na základe týchto upozornení zaslalo 78 376 zamestnávateľov chýbajúci výkaz. Za nepredkladanie výkazov uložili pobočky pokuty v celkovej sume 551 151,00 EUR. Pokuty boli ukladané pri opakovanom neplnení povinnosti predkladať výkazy. Ak zamestnávateľ nereagoval na výzvy, bol daný podnet na vykonanie mimoriadnej vonkajšej kontroly.

V súvislosti s kontrolou plnenia povinností zamestnávateľov ustanovených zákonom bolo v hodnotenom období uložených 10 506 pokút v celkovej sume 874 859,07 EUR. Z toho v súvislosti s negatívnym správaním zamestnávateľa (účelové nepredkladanie výkazov poistného, účelové neodvádzanie poistného, účelové nedodržanie splatnosti poistného, účelové uvádzanie nesprávnych údajov vo výkazoch, účelové uhrádzanie poistného vo výške neodvedeného poistného za zamestnancov v prípadoch, kde je vedené trestné stíhanie) bolo uložených 3 952 pokút v celkovej sume 503 377,59 EUR.

Sociálna poisťovňa bola aj v roku 2024 s cieľom zabezpečiť odvádzanie poistného a príspevkov ústretová voči odvádzateľom poistného a **upozorňovala** ich nad rámec svojich bežných postupov **na zaplatenie poistného** prostredníctvom:

- výziev v celkovom počte 59 245 (z toho voči zamestnávateľom 8 652),
- doručenia SMS správ a e-mailov,
 - o v počte 384 800, ktorými boli zamestnávatelia upozornení na aktuálny nedoplatok na poistnom v celkovej sume 281 846 925,47 EUR,
 - o v počte 246 236, ktorými boli SZČO upozornené na dlžné poistné za aktuálne splatné bežné obdobie v celkovej sume 50 989 717,65 EUR.

Sociálna poisťovňa na zlepšenie platobnej disciplíny a eliminovanie negatívneho vplyvu nedodržania termínu splatnosti poistného, okrem výziev a urgencií platenia poistného realizovala najmä predpisovanie dlžných súm poistného rozhodnutím. V roku 2024 bolo **129 935 odvádzateľom poistného predpísané dlžné poistné rozhodnutím v celkovej sume 443 050 969,70 EUR** (z tohto počtu 68 943 zamestnávateľom v sume 388 783 636,86 EUR). **Penále bolo predpísané rozhodnutím 85 918 odvádzateľom v sume 128 041 708,88 EUR** (z tohto počtu 49 192 zamestnávateľom v sume 109 757 385,94 EUR).

Pobočky taktiež uskutočňovali osobné a telefonické rokovania za účelom dodržiavania splatnosti poistného. Najväčších dlžníkov zaradili aj do plánu vonkajšej kontroly. V odôvodnených prípadoch pobočky povolili splátky dlžných súm poistného formou splátkového kalendára.

V súvislosti s účelovým uvádzaním nesprávnych údajov zamestnávateľom vo výkaze poistného a príspevkov pobočky vykonali 485 kontrol (s prípadnou súčinnosťou dávkových útvarov, inšpektorátov práce), z toho bola v 6 prípadoch zistená účelovosť. Nesprávne vykázané údaje boli zistené vo väčšine kontrol, nebola však preukázaná účelovosť zo strany zamestnávateľov (išlo o bežné chyby pri registrácii, vykazovaní počtu dní, neoznámení prerušenia, vykazovaní nesprávnych vymeriavacích základov a pod.), tieto nedostatky boli v rámci kontrol odstránené.

Z dôvodu vzniknutého podozrenia na **zneužívanie systému sociálneho zabezpečenia poľskými zamestnávateľmi** pobočky v roku 2024 skontrolovali 5 „rizikových poľských zamestnávateľov“. Kontroly boli vykonané v pobočkách Svidník, Nové Zámky a Prešov. Na základe týchto kontrol bolo zistené, že 3 z kontrolovaných „rizikových poľských zamestnávateľov“ nevykazovali znaky schránkovej firmy a u 2 z kontrolovaných „rizikových poľských zamestnávateľov“ naďalej prebiehajú úkony potrebné na zhromažďovanie údajov nevyhnutných pre celkové vyhodnotenie ich charakteru.

Pobočky spolupracujú s orgánmi činnými v trestnom konaní a podávajú trestné oznámenia na odvádzateľov poistného **pri účelovom neodvádzaní poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie**. V prípade, že zamestnávateľ odvedie len tú časť poistného, ktorú zrazil zamestnancovi, Sociálna poisťovňa poukázanú sumu rozdelí pomerne podľa jednotlivých sadzieb poistného. Uplatňuje sa § 143 ods. 4 zákona, tzn. ak platba poistného bola poukázaná v nesprávnej sume, Sociálna poisťovňa poukázanú sumu rozdelí pomerne podľa jednotlivých sadzieb poistného.

Sociálnej poisťovni sa v roku 2024 z dôvodu neposkytnutia potrebnej súčinnosti pri výkone vonkajšej kontroly a neumožnenia výkonu kontroly kontrolovaným subjektom nepodarilo vykonať vonkajšiu kontrolu v **359 prípadoch** (kontroly s výsledkom nevykonateľná). Za nesplnenie zákonných povinností kontrolovaným subjektom pri výkone vonkajšej kontroly bolo pobočkami v roku 2024 uložených **233 pokút v celkovej sume 79 870,00 EUR** (z tohto počtu 84 pokút v sume 40 850,00 EUR za neumožnenie vstupu do objektov a vykonania kontroly a 149 pokút v sume 39 020,00 EUR za neposkytnutie súčinnosti).

Pri všetkých postupoch v rámci vymáhania pohľadávok sa uplatňuje viacstupňová kontrola za účelom eliminácie subjektívnej diferenciácie postupu pri vymáhaní pohľadávok. Jednotlivé postupy a úkony zamestnancov útvarov vymáhania pohľadávok sú konzultované a zároveň kontrolované vedúcimi zamestnancami. Informačné systémy Sociálnej poisťovne umožňujú v každom štádiu vymáhania pohľadávok prostredníctvom SV kontrolu vecnej správnosti a oprávnenosti úkonov vykonaných v SV a zabezpečujú priebežnú sledovanosť postupov, vykonaných a aktuálne vykonávaných úkonov zamestnancami útvarov vymáhania pohľadávok voči povinným osobám v procese vymáhania pohľadávok.

V roku 2024 bolo podaných celkom 3 623 trestných oznámení na 3 213 odvádzateľov poistného a povinných príspevkov vo veci neplatenia a neodvádzania poistného.

Sociálna poisťovňa zároveň v prípade dlhodobého a systematického neplnenia odvodových povinností pristupovala k podaniu podnetov na zrušenie živnostenského oprávnenia dlžníkov.

D.7. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Sledované rizikové oblasti:
27. <i>Vedomé uprednostnenie uchádzača zúčastneného na výberovom konaní verejného obstarávania.</i>
28. <i>Uzatváranie zmlúv, v ktorých dohodnuté podmienky nezohľadňujú záujmy Sociálnej poisťovne.</i>

V oblasti verejného obstarávania boli s cieľom eliminácie rizík priebežne plnené nasledovné úlohy:

Transparentnosť bola zabezpečovaná najmä používaním transparentných postupov verejného obstarávania, ako sú verejná súťaž a užšia súťaž a prostredníctvom elektronického trhu. V priebehu roku 2024 neboli zaznamenané a zdokumentované konflikty záujmov.

V oblasti verejného obstarávania pri zadávaní zákaziek v prostredí Sociálnej poisťovne boli v roku 2024 prijaté nové protikorupčné opatrenia. Neexistencia konfliktu záujmov u uchádzačov aj členov komisie vyhodnotenia ponúk sa preukazuje čestným vyhlásením s vlastnoručným podpisom uchádzača alebo člena komisie a tiež protikorupčné doložky

sú súčasťou uzatváraných zmlúv. Zamestnanci pri verejnom obstarávaní boli priebežne metodicky usmerňovaní v snahe dodržiavať zákon a vnútorné predpisy Sociálnej poisťovne.

Pri uzatváraní zmlúv, dodatkoch k zmluvám a zmenách zmlúv sa Sociálna poisťovňa snažila dôsledne dodržiavať podmienky stanovené zákonom o verejnom obstarávaní. Zmluvné podmienky, ktoré sa stávajú súčasťou súťažných podkladov, alebo sú výsledkom zadania zákaziek, od 1. mája 2024 podliehali povinnému pripomienkovému konaniu zo strany odboru právnej služby. Celý proces verejného obstarávania a príslušná súvisiaca dokumentácia bola priebežne zverejňovaná v profile verejného obstarávateľa.

D.8. ZMLUVNÉ VZŤAHY MIMO VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Sledované rizikové oblasti:
29. <i>Uzatváranie zmlúv mimo rámca verejného obstarávania (napr. nájomné zmluvy a pod.), v ktorých dohodnuté podmienky nezohľadňujú záujmy Sociálnej poisťovne.</i>

V roku 2024 bolo v Sociálnej poisťovni uzatvorených **233 zmluvných vzťahov** mimo rámca verejného obstarávania (zmluvy, dodatky k zmluvám, dohody s orgánmi verejnej moci, memorandá a pod.). Odborom právnej služby bolo v roku 2024 vypracovaných 160 stanovísk k zmluvným vzťahom. Pri uzatváraní zmlúv, dodatkov k zmluvám, zmien zmlúv a pod. sa Sociálna poisťovňa snažila dôsledne dodržiavať podmienky stanovené zákonom a vnútorné predpisy Sociálnej poisťovne.

D.9. INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Sledované rizikové oblasti:
30. <i>Únik, neoprávnený prístup a zneužívanie informácií prostredníctvom informačného systému Sociálnej poisťovne. Politika hesiel do informačného systému. Politika prístupových práv do informačných systémov. Únik dát pri výskyte neštandardných situácií (oprava alebo vyradenie výpočtovej techniky).</i>
31. <i>Sprístupňovanie alebo poskytovanie údajov z informačného systému Sociálnej poisťovne na žiadosť tretím osobám bez právneho základu. Porušenie nariadenia GDPR, zákona o ochrane osobných údajov a ustanovenia § 170 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.</i>
32. <i>Neefektívne požiadavky na úpravy a zmeny APV.</i>
33. <i>Nedostatočná bezpečnosť v rámci IS.</i>

Sociálna poisťovňa s cieľom zabránenia úniku a zneužitiu informácií z informačných systémov Sociálnej poisťovne vykonávala aj v roku 2024 pri každom novoprijatom zamestnancovi vstupné školenie so zameraním na ochranu osobných údajov a dodržiavanie zákona a príslušných nariadení. V procese vstupných školení bol kladený dôraz na objasnenie pojmov „osobné údaje a ich spracúvanie v podmienkach SP“ a súvisiace dodržiavanie interných predpisov, t. j. Bezpečnostnej politiky Sociálnej poisťovne a prevádzkového poriadku Sociálnej poisťovne.

V Moodle je vytvorený modul, v ktorom každý novoprijatý zamestnanec povinne absolvoval kurz o kyberbezpečnosti a ochrane osobných údajov v rámci adaptačného procesu, ktorého súčasťou je aj phishing. Periodické preskúšanie a preškoľovanie zamestnancov je plánované na ročnej báze.

Zároveň v oblasti politiky hesiel do informačných systémov sú prijaté opatrenia na zabránenie vstupu neoprávnenej osobe. Logický prístup k aplikačnému softvéru a údajom je obmedzený

na autorizovaných používateľov. Predchádza sa tak neoprávnenému prístupu k informáciám uloženým v počítačových systémoch. Používatelia sú informovaní ohľadom svojich zodpovedností predovšetkým v oblasti správy hesiel a autentizačných prostriedkov a v oblasti používania zariadení. Systém správy hesiel je interaktívny, zaisťuje použitie kvalitných hesiel a zaručuje dodržiavanie nastavených požiadaviek na heslo.

V roku 2024 Sociálna poisťovňa pokračovala v rozširovaní a implementácii technológie Data Leakage Prevention, ktorá monitoruje u zamestnancov operácie s citlivými informáciami a pre vzdialený prístup vo veľkej časti blokuje operácie, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku citlivých dát. V roku 2024 pri zaznamenaní rizikovej udalosti, akou je odoslanie externého emailu s citlivým obsahom, systém generoval alert, ktorý následne riešil tím odboru bezpečnosti informačných systémov. Zároveň sa v roku 2024 tím sústreďoval na pravidelný monitoring a optimalizáciu alertingu.

Pri základnom audite rol a oprávnení vo Windows Active Directory bol v roku 2024 vykonávaný povereným pracovníkom odboru bezpečnosti informačných systémov v súčinnosti s pracovníkmi sekcie informatiky, sekcie prevádzky a kancelárie generálneho riaditeľa štvrťročný audit účtov pre zamestnancov a mesačné kontroly výstupných účtov. Proces vytvorenia procedúry pre vyšetrovanie incidentov ako aj smernice pre monitorovanie nebol v roku 2024 ukončený.

Pri odsúhlasovaní prístupových práv do informačných systémov bol kladený dôraz na overenie oprávnenosti osôb, ktorým by mali byť údaje v informačných systémoch sprístupnené. Odsúhlasovanie prístupových práv do rôznych informačných systémov spracúvajúcich osobné údaje prebiehalo dvojínštancne, a to zo strany vlastníka informačného systému a zároveň zo strany odboru bezpečnosti informačných systémov, ktorý bol v tomto smere rozhodujúcou inšinciou. Sociálna poisťovňa zároveň vedie evidenciu Záznamov o poverení spracúvať osobné údaje dotknutých osôb zamestnancami v prostredí Sociálnej poisťovne.

V roku 2024 boli realizované primerané technické a organizačné opatrenia v zmysle článku 5 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) s cieľom zaručiť pri spracúvaní osobných údajov dotknutých osôb primeranú bezpečnosť osobných údajov, vrátane ochrany pred neoprávneným alebo nezákonným spracúvaním a náhodnou stratou, zničením alebo poškodením. Zároveň bolo posudzované, či osobné údaje boli získavané na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely a neboli spracúvané spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi. Pobočky a vecné útvary Sociálnej poisťovne, ústredie konzultovali s referátom ochrany osobných údajov a zodpovednou osobou na ochranu osobných údajov možnosť poskytovania osobných údajov tretím osobám tak, aby bolo riziko neoprávneného poskytnutia osobných údajov minimalizované.

Zmeny, ktoré boli nasadzované v roku 2024 v rámci jednotlivých projektov rozvoja aplikačných programových vybavení boli riadené jednotlivými projektovými manažérmi odboru riadenia projektov za účasti všetkých zainteresovaných strán. Uvedené zmeny boli odsúhlasované, vyvíjané, testované, zavedené a kontrolované priebežne počas celého životného cyklu daného produktu. V roku 2024 boli realizované technické zmeny primárne v oblasti IBM Mainframe a IBM Power, technické zmeny v oblasti LAN/WAN siete so zameraním na auditovateľnosť na úrovni systémových záznamov a systémové zmeny operačného systému Microsoft, virtualizačná platforma HyperV.

V oblasti vytvárania a zmeny informačných systémov s dôrazom na tzv. vstavanú bezpečnosť (built-in security) s cieľom čo najvyššej transparentnosti a efektivity v oblasti požiadaviek na úpravy a zmeny informačných systémov je odbor bezpečnosti informačných systémov prizývaný ku každej zmene a má rozhodujúce slovo pri implementácii. V roku 2024 odbor bezpečnosti informačných systémov poskytoval vypracovanú vzorovú dokumentáciu s bezpečnostnými požiadavkami a následne vykonával validáciu implementácie týchto požiadaviek do projektovej dokumentácie. Zároveň sa aktívne zúčastňoval na bezpečnostnom testovaní a overovaní implementácie do výsledných produktov. Odboru bezpečnosti informačných systémov boli v zmysle vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne predkladané podklady pre verejné obstarávanie v oblasti IT za účelom posúdenia a pripomienkovania vo vzťahu k zabezpečeniu ochrany kybernetickej bezpečnosti Sociálnej poisťovne. Pri uzatváraní zmluvných vzťahov Sociálnou poisťovňou bola v roku 2024 v rámci kontrolného procesu predkladaná zmluvná dokumentácia na validáciu a podpis aj riaditeľovi odboru bezpečnosti informačných systémov.

D.10. PREVÁDZKOVÁ ČINNOSŤ

Sledované rizikové oblasti:
34. <i>Výber a schvaľovanie projektov a rozpočtov na dodávku stavebných prác neriešené transparentne.</i>
35. <i>Prevzatie prác aj keď neboli dodané v požadovanej kvalite, množstve a dohodnutej lehote.</i>
36. <i>Neuplatňovanie zmluvne dohodnutých sankčných postihov za nedodanie tovaru a služieb v požadovanej kvalite, množstve, cene, príp. v dohodnutom termíne. Nedodržanie dohodnutých podmienok zo strany dodávateľa s cieľom získať výhody (materiálne, finančné).</i>
37. <i>Vznik sankčných nárokov druhej zmluvnej strany v dôsledku nedodržania zmluvných povinností zo strany Sociálnej poisťovne.</i>

V oblasti prevádzky bol s cieľom eliminácie rizík dôraz kladený na transparentné vypracovanie kvalitných a komplexných súťažných podkladov pre verejné obstarávanie s podrobným popisom, najmä s ohľadom na stanovenie správnych, úplných a ekonomicky opodstatnených technických, kvalitatívnych a cenových požiadaviek na predmet obstarávania, v súčinnosti s odborom verejného obstarávania.

Sledovanie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov a zmluvne dohodnutých podmienok, ktoré sú v kompetencii odboru investícií, správy majetku a prevádzky a samotné preberanie dodávok všetkých prác, tovarov, služieb a technológií prebiehalo za účasti minimálne dvoch zamestnancov Sociálnej poisťovne. V prípade zistených nedostatkov, ktoré inak nebránili prevzatiu a užívaniu predmetu zmluvy, zamestnanci vecne príslušného útvaru aktívne zabezpečovali odstránenie vzniknutých nedostatkov a väd diela.

V prípade nedodržania zmluvne dohodnutého termínu plnenia, resp. nedodržania kvalitatívnych parametrov predmetu zmluvy Sociálna poisťovňa voči dodávateľom, v súlade s uzavretými zmluvami uplatní zmluvné pokuty. Zodpovedný zamestnanec – gestor dôsledne sledoval v roku 2024 dodržiavanie zmluvného vzťahu. Pri realizácii prác pravidelne vykonával kontroly realizovaných prác. V prípade väčších zákaziek zodpovedný zamestnanec organizoval kontrolné dni aj za účasti stavebného dozoru a projektantov zabezpečujúcich autorský dozor. Pri ukončení prác bolo vyžadované predloženie certifikátov a dokladov o zhode vrátane overenej projektovej dokumentácie skutočného vyhotovenia. V prípade, ak nastali opodstatnené odchýlky a zmeny oproti projektovej dokumentácii, boli zaznamenané

v rámci zmenového konania a schvaľovali sa zástupcami užívateľa, stavebného dozoru a projektanta.

V roku 2024 nebola uplatnená žiadna zmluvná pokuta voči dodávateľovi, nakoľko k nedodržaniu zmluvne dohodnutého termínu plnenia, resp. nedodržania kvalitatívnych parametrov predmetu zmluvy nedošlo.

Sociálna poisťovňa v roku 2024 dodržiavala zmluvné povinnosti voči dodávateľom a zo zmlúv v gescii odboru investícií a správy majetku nevznikol žiadnemu z dodávateľov nárok na uplatnenie sankcií voči Sociálnej poisťovni.

ZÁVER

Sociálna poisťovňa v roku 2024 plnila plán vnútornej kontrolnej činnosti, v rámci ktorého vykonala celkom 121 vnútorných kontrol, z toho 107 kontrol bolo vykonaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia a 14 kontrol inými organizačnými útvarmi. Vnútna kontrola bola zameraná na oblasti, ktoré sú dôležité z hľadiska fungovania Sociálnej poisťovne v súlade so zákonom a z hľadiska včasného a správneho uspokojenia zákonných nárokov klienta. Zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia vykonávali kontrolnú činnosť nezávisle od vecne príslušných organizačných útvarov vo väčšom rozsahu, s cieľom objektívneho posúdenia stavu kontrolovaných oblastí. Na základe predložených správ od kontrolovaných subjektov možno konštatovať, že prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku boli v stanovených termínoch splnené, resp. sa priebežne plnia.

Ústredie aj pobočky Sociálnej poisťovne v roku 2024 vykonali celkom 93 finančných kontrol na mieste, pričom v prípade zistených nedostatkov boli tieto nedostatky odstránené a boli prijaté opatrenia.

Vonkajšie kontroly u zamestnávateľov boli vykonávané na základe polročných centrálnych tvorených plánov, pričom Sociálna poisťovňa vykonala celkom 11 784 kontrol, z toho na základe podnetov bolo vykonaných 909 mimoriadnych kontrol, ktoré boli vykonávané prednostne s cieľom zabezpečenia korektných údajov v informačných systémoch a zabezpečenia podkladov na rozhodnutie o dávke. V rámci vykonaných kontrol bolo skontrolovaných 308 708 zamestnancov a 3 027 399 mesiacov.

Opatrenia na elimináciu zneužívania sociálneho systému definované v akčnom pláne boli príslušnými organizačnými zložkami Sociálnej poisťovne priebežne plnené a v prípade zisteného podozrenia zo zneužívania sociálneho systému bolo vykonané zisťovanie skutkového stavu. V odôvodnených prípadoch boli podávané trestné oznámenia zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu. Okrem vyššie uvedených represívnych opatrení Sociálna poisťovňa vyvíjala aj preventívne aktivity, ktorými boli napr. upozorňovanie na zaplatenie poistného ešte pred jeho predpísaním, priebežné informovanie klientov, konzultácie, usmerňovanie o zákonných postupoch ošetrovujúcich lekárov pri výkone lekárskej posudkovej činnosti a technické opatrenia v rámci informačnej bezpečnosti.